315

1

Platonis Epiſtolarum duodecim liber,

Marſilio Ficino Florentino interprete.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

PARISIIS,

Apud Iacobum Bogardum, ſub inſigni D. Chriſtophori è regione gymnaſij Cameracenſium,

1544.

12-34 G-18

Epiſtolæ Platonis

DVODECIM.

DIO DIONYSIO BENE AGERE. EPISTOLA I.

EGo dum apud vos diuturna opera ita imperium veſtrum adminiſtrarem, vt cæteris vtilitates veſtras captantibus fidei dignitate præſtarem, graues calumnias ſuſtinui. Noui enim quòd me vobis adſtipulante, crudele nihil omnino factũ videbitur. Omnes autem qui eadem in gubernatione verſati ſunt, teſtes mihi eſſe poſſunt. Quorum ego permultos ſummo conatu à damnis non mediocribus liberaui. Imperio quinetiam apud vos fungens, ciuitatem veſtram ſæpius cuſtodiui. Tandẽ verò ignominioſius à vobis expulſus ſum, quàm viliſſimum aliquem expelli conueniat, iuſſus à vobis abire, qui tam diuturnam operam veſtris ſum commodis impertitus. Igitur poſthac modo quodam inhumaniori mihi ipſi conſulam. Tu autem talis tyrannus gubernabis ſolus. Pecuniam verò illam egregiam abs te in viaticum miſſam, per Bacchium hunc vnà cum his literis ad te remitto. Neque enim ad viaticum ſufficit: neque ad cæteram vitam ſatis eſt vtilis: tibíque danti dedecus allatura maximum, & mihi non multo minus accipienti. Itaque illam accipere nolui. Tua verò nihil intereſt, & dare & accipere tantundem: ſed illa recepta tuorum quemuis alterũ honorabis, quemadmodum me honoraſti. Ego enim abs te ſatis iam ſum honoratus. Et mihi opportunè nunc Euripidis illud venit in mentẽ: te rebus quandoque poſcentibus talem tibi virum aſsiſtere optaturum. Meminiſſe autem te volo, & alios tragicos plurimos, cùm tyrannum aliquem pereuntem inducunt, huiuſmodi illi voces attribuere. Heu miſer, pereo

nullis fultus amicis. Auri verò defectu pereũtem aliquẽ,nullus adhuc retulit poetarum.Illud quoque poeticum,mentem habentibus valde probatur.Non auri fulgor in miſera mortalium vita rariſſimi, non adamas,non argenteæ menſæ,quæ apud homines habentur in precio,ita oculis coruſcant: neq; lati fundi aut pinguia culta tantum valẽt ad vitam,quantum mens bonorum virorum inter ſe conſentientium. Vale: atque conſidera tantum erga nos erratum,quò erga cęteros rectius te geras.

PLATO DIONYSIO BENE AGERE. EPIST. 2.

AVdiui ex Archedemo te cenſere non ſolum me, ſed familiares etiam meos,præter vnicum Dionẽ,nihil mali aduerſus te loqui debere vel agere.Hoc autem quod de Dione excipis,oſtendit me in familiares meos imperium non habere. Si enim haberem cùm in alios,tum in Dionem ac te imperium,tam vobis quàm cæteris Græcis bona,vt arbitror,plurima prouenirẽt. Nunc autem hoc dũtaxat magnus ſum, quòd meipſum præſto rationi meæ obedientẽ.Quæ ideò dico,quia nihil ſynceri Cratiſtolus & Polyxenus ad te detulerunt.Quorũ alterum dicere ferunt, audiſſe Olympijs multos eorum qui mecum erant obtrectãtes tibi.Forſitã acutius quàm ego,ille audit.Ego enim tale nihil audiui.Videtur autẽ mihi poſt hac quoties huiuſcemodi aliquid ad te defertur,te ita facere oportere,vt ſcribas ad me,& rem ipſam perquiras. Ego enim verũ fateri nec formidabo, nec erubeſcã.Mihi autẽ & tibi ita ſe res inuicẽ habet.Neque nos alicui,vt ita dicã,Gręcorũ incogniti ſumus,neq; familiaritatẽ noſtrã huius ſeculi homines cõticeſcunt: certũ quoq; illud habeto,neq; poſteros tacituros.Tales ſunt qui eã exceperunt,vtpote neq, paruã neq; obſcurã.Quorſum hæc? Statim aperiã,altius rẽ aliquãto exorſus. Naturæ quidẽ lege ſapientia,potentiaq; excellens in idẽ tendunt. Semperque iſta duo ſe inuicem affectant,perſequũtur,cõgrediuntur. Deinde etiã iſtis homines admodum delectantur, quoties ſiue in carminibus poetarũ,ſiue priuatis colloquiis huiuſmodi quę-

dam

dam referunt aut audiunt: ceu cùm de Hierone & Pauſania Lacedæmonio loquuntur homines, gaudẽt Simonidis familiaritatẽ, quę cũ illis fuit, cõmemorare: & quę ad eos dixit fecitque referre. Similiter Periandrũ Corinthiũ, & Thaletem Mileſiũ vnà celebrare cõſueuerunt, Periclem & Anaxagorã, Crœſum atq; Solonẽ, vt ſapiẽtes: & Cyrum vt potentẽ. Atqui hæc imitati poetæ, Creontẽ & Tireſiam ſimul inducunt: Polydúmq; & Minoa: Agamemnonẽ & Neſtorem, Vlyſſem & Palamedem: atq;, vt mihi videtur, eadẽ ratione priſci homines Ioui Prometheum coniunxerunt. Horũ verò alios cõſentientes, alios diſſentientes inducunt: alios autẽ quandoq; concordes, quandoq; verò diſcordes. Eorumq; tam diſſenſiones, quàm conſenſiones canunt. Cuncta verò hæc ideo dixi, vt illud oſtẽderem: quod etiam cùm mortui fuerimus, de nobis homines nõ ſilebunt. Quocirca nõ eſt negligendũ à nobis: ſed cura habenda temporis ſubſequentis. Fit enim naturâ quadam, vt ignauiſsimi homines nihil curent, quæ ſit de ipſis futura opinio: probatiſsimi autem viri cuncta faciant, quò in futuris ſeculis bene inter homines audiãt. Quã ego cõiecturã facio, eſſe aliquem ſenſum ijs qui mortui ſunt, rerum noſtrarum. Quoniam optimi animi ſic fortè diuinant: deterrimi autem nequaquàm. Validiora verò ſunt diuinorũ virorum præſagia, quàm aliorũ. Puto autẽ ſi liceret ſuperiobus illis defunctis de quibus loquor, ſuam conſuetudinem emendare: plurimam operam adhibituros, vt meliores de ſe quàm nunc opiniones circumferrentur. Hoc nobis quidem etiam nunc fauẽte deo, facere licet: & ſiquid in ſuperiori familiaritate noſtra eſt peccatum, tam factis quàm dictis emendare illud atque corrigere: vt vera & optima, præſertim quantum ad philoſophiam attinet, de nobis ſuperſit opinio: ac fama noſtrarum rerum ſi quidem bona eſt, melior: ſin mala, bona efficiatur. Atqui nos iſta curantes, nihil magis pium agere poſſemus: & negligentes, nihil æquè impium & prophanum. Quemadmodum autem hoc fieri conueniat, ac iuſtè fieri poſſit, ego iam dicam. Quando in Siciliam veni, fama erat, me

permultum inter eos qui tunc philoſophabantur, excellere. Cupiebam etiam cùm Syracuſas veniſſem, opinionis illius teſtem habere te: vt etiam apud multitudinē in honore mihi philoſophia eſſet. Verùm non ſatis proſperè mihi res illa ſucceſſit. Cauſam verò huius non illam fuiſſe dico quá plerique exiſtimarent, ſed illam fuiſſe cauſam aſſero: quod tu non ſatis mihi credere viſus es, ſed me quodammodo dimittere velle: alios verò vocare: & quid mihi eſſet negotii inquirere, diffidens ſcilicet vt mihi videbatur. Et qui de iis loquebantur, permulti erant affirmantes quòd me quidem cōtemneres, atque ad alia animum intendiſſes. Hæc igitur tūc fama increbuit. Quid autē poſt hæc fieri oporteat, iam audi: vt ad illud quod interrogaſti reſpondeam, quo pacto nos inuicē gerere debeamus. Si tu quidem omnino philoſophiá ſpernis, valere ſinamus. Sin autem vel ab alio audiſti, vel ipſe per te inueniſti meliora quàm ea quæ à me tradūtur, illa cōplectere. Quod ſi noſtra tibi placēt, nos quoq; maximè honorare debes. Nunc autē tanquàm ab initio tu ducas, ego ſequar. Honoratus enim à te, te honorabo: non honoratus autem, conquieſcam. Præterea ſi tu honorare prius me cœperis, philoſophiam videberis honorare: idque apud multitudinem, quòd tu in primis cupiebas, tibi gloriam pariet, tanquàm ſapientiæ amatori. Sin autē ego te honorauero me minimè honorātem, diuitias admirari videbor & ſequi: hoc vero quàm turpe ab omnibus cenſeatur, non ignoramus. Vt autē ſummatim dicā, te honorante, ambobus honor erit: me autē honorāte, ambobus infamia. Et de his quidē ſatis. Sūma verò ipſa nō rectè ſe habet. Narrabit verò ipſe tibi Archedemus, cùm ad te redierit. Illud autem precioſius & diuinius, de quo per illum me interrogas, omnino ipſi eſt oſtendendum. Ais enim vt ille fert, non ſufficienter tibi à me de prima natura demonſtratum fuiſſe. Dicendum eſt igitur tibi nunc per ænigmata quædam: vt ſiquid huic tabellæ vel mari vel terra contingat, qui eam legerit, intelligere non poſſit. Eſt autem ita. Circa omnium regem cuncta ſunt: ipſius gratia omnia: ipſe pulchrorum omnium cauſa: circa ſecundum ſecunda:

ſecunda: tertia circa tertium. Humanus animus affectat qua-
lia illa ſint, intelligere: aſpiciens in ea quæ ſibi cognata ſunt.
Quorum nihil ſufficiẽter ſe habet. Sed in rege ipſo & in his
quæ dixi, nihil eſt tale. Quod autẽ poſt hoc eſt, animus dicit.
At enim qualis hæc tua interrogatio eſt Dionyſii & Doradis
fili? quę malorũ omniũ cauſa eſt. Immo verò magis huius ſti-
mulus quidam animo noſtro ingenitus. Quẽ niſi quis eruat,
veritatem certè nunquàm aſſequetur. Tu hoc ad me in hor-
tis cùm eſſemus ſub lauris, excogitauiſſe dixiſti: ac tuã fuiſ-
ſe inuentionem. Atque ego, inquam, ſi hoc ita ſe habere tibi
videretur, multis me diſputationibus liberaſſes. Nec alium
vnquam huius inuentorem reperiſſe: plurimámque inueſti-
gationem meam circa id verſari. Verùm tu forſan audito a-
liquo diuina quadam ſorte eò progreſſus es. Demonſtratio-
nes autem eius rei nunquàm firmas tenuiſti, ſed aliàs protu-
liſti aliter: quatenus phantaſia coniectabas. Hoc autem nihil
eſt tale. Et hoc non tibi ſoli contigit. Sed certè ſcito neminẽ
quando primùm me audit, aliter affici. Et alius quidem ma-
gis, alius verò minus defatigatus vix tãdem à labore ceſſant.
Omnes autem fermè laborant non parum. Hæc autem cùm
ita ſint & fuerint, ferè inuenimus, vt opinor, quòd tu per e-
piſtolam petiiſti: quemadmodum oportet inuicẽ nos habe-
re. Poſtquam verò hæc & per ſe diſcuſſeris: & cum aliorum
opinionibus comparaueris: modò rectum examẽ peregeris,
conſentientem nobis te & noſtris prębebis. Quónam igitur
pacto hæc & alia quæ diximus fiẽt? Rectè tu quidẽ ea de cau
ſa Archedemũ ad nos miſiſti. Ac poſtquàm ad te reuerſus ſen
tentiam tibi meam retulerit, dubitationes alię te forſitan ca-
pient. tu verò ſi rectè tibi conſules, mittes iterum ad me
Archedemum. ille rurſus quaſi mercator, non ſine lucro red-
ibit. quod ſi bis aut ter feceris, atque illa quæ mittimus, dili-
genter examinaueris, mirabor equidem ſi non multo melius
quàm nunc ad ea quæ dubitas, te habeas. Audacter igitur id
agatis. Neque enim vel tu vel Archedemus negotiationem
vllam ſuſcipere poteſt, quæ aut honeſtior ſit, aut deo acce-
ptior. Caue tamen ne excidant hæc vnquam in aures homi-

num.

num diſciplinæ eruditioniſque expertium. Nulla ſunt enim, vt mea fert opinio, quæ dicta ad populum, magis ridicula videantur: neque quæ apud ingenuos prolata, magis mirabilia & diuina. Sæpe verò dicta ſemperq; audita & multis annis, vix tandem velut aurum, cum magno labore purificãtur. Nam quod in hac re mirabile contingere conſueuit, id audi. Sunt complures homines qui iſta iam audierunt: pollentes acumine, pollentes memoria, in examinando & iudicando ſolertes, prouecti iam ætate, neque minus triginta annis hæc audierunt. hi tamen affirmãt, quæ auditu quondam incredibilia maximè videbãtur, ea ſibi nunc primùm valde credibilia videri, atq; perſpicua: & quæ tũc probabiliſsima, ea nũc ſibi cõtrà videri. Hęc igitur intués, caue nequãdo tepœniteat eorũ quę tibi indignè nũc exciderũt. Maxima verò hui⁹ rei cuſtodia eſt, nihil ſcribere, ſed addiſcere. Nam quæ ſcribũtur cõtineri nõ poſſunt: hac de cauſa nihil ego de ijs ſcripſi vnquã, neque eſt Platonis opus præſcriptũ aliquod, neq; erit. Quæ autem modò dicuntur, Socratis ſunt: qui vir etiã dum iuuenis eſſet, virtute claruit. Vale: & nobis crede. Atque hãc epiſtolam, cùm ſępius eam legeris, ſtatim combure. Et de his quidem ſatis. Miraris autem quòd ad te Polyxenum nõ mittam. Ego autem de Lycophrone etiam & reliquis qui apud te ſunt, idem iamdudum & nunc prorſus affirmo: te ſcilicet, iſtis tum ingenio, tum differendi arte præſtare quàm plurimum, nec illorũ quẽquam ſponte tibi in diſputando: vt aliqui ſuſpicantur: cedere, ſed inuitos. Atqui videris admodum modeſtè illis fuiſſe vſus, & honeſtis eos muneribus proſecutus. Sed de iis quidem perinde atque de talibus, talia multa licet dicere. Philiſtione ſi vti contigerit, vtere quammaximè. Et ſi fieri poteſt, Speuſippi vtere opera: atq; remittas. Eget quidem tui & Sſpeuſippus. Pollicitus autẽ mihi eſt Philiſtio, ſi abs te dimittatur, ſe Athenas è veſtigio petiturum. Lithotonienſem verò illum dimiſiſſe, laudabile fuit. Leuis autem petitio tam de illius neceſſariis, quàm de Egeſippo Ariſtonis filio. Nam & ad me ſcripſiſti: ſi quis huic vel illis iniuriam velit inferre, ac tu id perſenſeris, te minimè permiſſurum.

ſurum. De Lyſiclide prȩtereà vera fateri decet. Nempe ſolus iſte ex iis, qui Sicilia Athenas profecti ſunt, nihil in tua meáque conſuetudine immutauit. Sed quæ facta ſunt, quotidie verbis pro viribus magis honeſtat.

PLATO DIONYSIO. EPIST. 3.

PEtis an rectius ponatur in ſalutationibus, gaudere: an quemadmodũ ego ſolitus ſum ſcribere ad amicos, bene agere. Tu quidem, vt aiũt hi qui tecum in Delphis affuerunt, ita deum ipſum blandè alloqui, ac ſimiliter ſcribere conſueuiſti: Gaude, vitámque tyranni iucundam ſerua. Ego autem neque deum hoc modo neque hominẽ ſalutarim. Non deum: quia contra illius naturá loquerer: Nam procul à moleſtia & voluptate diuinitas. Non hominẽ: quia ſȩpius detrimentum & dolorem ſibi adfert voluptas, hebetudinẽ in animo & obliuionem, inſipientiam & petulantiam pariens. Et de ſalutatione quidem hæc mihi dicta ſint. Quȩ tu poſtquàm legeris, ſicuti voles ita capies. Ferunt verò non pauci te dicere ſolitum ad legatos quoſdam, dum te adeunt, in animo habuiſſe Græcas ciuitates in Sicilia reſtituere, & Syracuſanos releuare: ac pro tyrannide, regiam gubernationem illis inducere. Audientem verò hæc, me tibi ne faceres illa obſtitiſſe: cùm tu vehementer id cuperes. Nunc autem illa ipſa vt facias, Dionem docere: ac tuis propriis cogitationibus imperium à nobis tuum labefactari. Vtrũ ſermones huiuſmodi aliquam tibi vtilitatem ferant, tu ipſe cognoſcis: iniuria certè me afficis, cùm contraria dicas quàm veritas ſit. Et profectò ſatis ſuperq; hactenus à Philiſtide & alijs cõpluribus, inuidia mihi conflata eſt, & apud milites & apud Syracuſanos. Nam cùm in arce vnà tecum habitarem, omnia malefacta in me conuertebantur, aſſerentibus qui extra erant, te ſingula meo cõſilio facere. Cùm apertè ſcias per pauca me tecum de gubernatione ciuili ſponte mea, atque id ab initio tractauiſſe: dum aliquid poſſe me proficere arbitrarer, & alia quædã exigua, Legum procemijs mediocriter incumbentem. Quibus tamẽ poſteà vel te, vel alium audio quædam præter mentem meam inſeruiſſe. Quȩ facilè internoſcent ij qui poſſunt

morem ingenij noſtri diſcernere. Sed vt modò dicebam non egeo calumnia & apud Syracuſanos & apud alios, quib⁹ me iſta dicens criminaris: ſed multo magis purgatione contra primam calumniam, & contra nouã nuper exortam, maiorẽ quidem ac vehementiorem. Ergo aduerſus duas calumnias neceſſe eſt excuſationem me duplicẽ aggredi. Primum quidem merito noluiſſe me de gubernatione Reipub. tecum agere: deinde meum illud conſilium non fuiſſe quòd tu ais, vt ſuaderem tibi ne ciuitates Græcas reſtitueres. Et primùm quidem de primo ſic accipe. Veni Syracuſas à te vocatus & à Dione: cùm eſſet ipſe Dio magnæ apud te dignitatis: mihi iampridem hoſpes, ætate verò media atque perfecta: quibus omnino vel mediocriter prudens, opus eſſe ad res huiuſmodi gerendas quales tuæ erant, exiſtimarit. Tu verò eras admodum iuuenis: & omniũ quorum oportebat te peritiam habere ignarus, mihi quoq; valde ignotus. Poſt hæc, ſiue quis homo, ſiue deus, ſiue fortuna quædam tecum, Dionem pepulit. Tu ſolus relictus es. An igitur communionem mihi aliquam tecum rerũ ciuilium tunc relictam putas: cùm viderem prudentem quidem conſultorẽ abs te pulſum: te autem imprudentem cum multis flagitioſis ita fuiſſe relictum, vt non imperares, licet imperare arbitrareris, ſed huiuſmodi hominib⁹ reuera ſeruires? Tunc ergo quid oportebat me facere? An nõ id quod faciebam? Abſtinere videlicet omni gubernatione, ne inuidia maleuolorum in calumnias vocarer. Et illud omnino conari, vt vos inuicẽ diffidẽtes & lõgè diuiſos in priſtinã amicitiã gratiãq; reducerẽ. Tu mihi teſtis eſſe potes quãto conatu hoc à me negotium ſuſceptum fuerit: neque vnquam deſertum. Tandẽ vix ita conuenimus, vt domum remearem, finitoque bello quod tũc erat, ego & Dio Syracuſas rediremus: tu autẽ nos aduocares. Hæc ſunt acta in prima illa profectione ad te mea: & in patriã reditu. Facta deinde pace iterum me vocaſti: non tamen vt inuicem conueneramus, vnà cum Dione: ſed ſolum. Scripſiſti enim vt ipſe tunc venirem: Dionem verò poſteà te vocaturum. Ea de cauſa ego tunc nõ veni: quod quidem Dioni diſplicuit, qui præſtare putabat vt

pareremm

parerem tibi atque venirē. Tranſacto poſt hæc anno triremis vna à te miſſa eſt: & ſimul cũ illa literæ tuæ. Quarũ caput erat,ſi venirem,Dionis res ita fore, vt ego maximè optabam: contrà verò ſi non venirem. Pudet referre quàm multæ tunc epiſtolæ ſcriptæ ſunt,tã abs te quàm ab alijs tua cauſa,ex Italia atq; Sicilia ad me & ad multos propinquorũ familiariũque meorum:quæ omnes exhortabantur præcabanturque vt tibi obſecutus accederē. Viſũ eſt igitur omnib⁹,& in primis Dioni abſq; dilatione eundum eſſe.quanquàm ego ob ætatē me excuſabam: & de tua cõſtantia me diffidere dicebã: quaſi nequires obtrectatoribus maleuoliſque meis diſſidium inter nos quærentibus reſiſtere . Conſpexerã enim iampridem, & nunc etiam perſpicio opes tam priuatorum quàm principũ quanto maiores ſunt,tanto magis inſidiatores, & turpiũ noxiarũque voluptatũ machinatores nutrire : quo nihil pernicioſius gignit opulentia atq; poteſtas. Verũtamen omiſſis his omnibus,venire decreui: ne querelæ materiã alicui familiarium meorum relinquerem,quòd cùm poſſent eius res ſaluæ eſſe,ob negligentiam meam periſſent. Quę verò poſt aduentum meum ſecuta ſint,tu optimè noſti. Cenſebam equidē vt ſecundũ promiſſa epiſtolarũ tuarum quàmprimum Dionem reuocares:& priſtina familiaritate reciperes:cuius ego rationem habendam eſſe putabam. In quo ſi mihi paruiſſes, fortè melius tuæ & Syracuſanorum cæterorumq; Græcorũ res,vt mea vaticinatur opinio,ſeſe haberēt. Arbitrabar deinde bona Dionis,ſuis reſtitui debere : nec illis diuiſoribus quos tu præfeceras, eorum adminiſtrationem amplius relinqui. Iudicabã prætereà pecuniã ſingulis annis Dioni ſolitã mitti, eſſe mittendã,non diminutã ob pręſentiã meã,ſed magis adauctã. Cùm autē horum nihil abs te impetrare poſſem , abire conſtitui. Tu verò annũ me vt expectarē rogaſti : affirmans te Dionis bona omnia redditurũ, ita vt media pars Corinthũ ad Dionē ipſum mitteretur:reliqua verò ꝓ eius filio Syracuſis maneret. Multa prætereà referre poſſum,quæ ꝓmiſſa à te ſeruata nõ ſunt. Sed ea ob multitudinē omitto. Cùm enim bonorũ Dionis omniũ vēditionē faceres,abſq; vllo eius

conſenſu: quanquàm ita demum hoc faciendum dixeras, ſi ille aſſentiretur, promiſsis omnibus ô vir mirabilis, Colophonium, vt aiunt, ſuffragium, finémque glorioſiſsimum impoſuiſti. Rem profectò neque honeſtam, neque honorificam, neque iuſtam, neque vtilem machinatus, me deterrere conatus es tanquam rerum illarum neſcium: quò ego pecunias ad Dionem mittendas poſtulare deſiſterem. Nam cum Heraclidem pelleres: quod neq; Syracuſanis, neque mihi iuſtum videbatur: egoq; vnà cum Theodote & Eurybio pro Heraclide deprecarer, accepta hinc quaſi ſufficienti quadam occaſione, iampridem te deprehendiſſe dixiſti, nullam mihi curã eſſe rerum tuarum, ſed Dionis ſolùm, eiusq; amicorũ & propinquorum. Itaq; cũ Heraclides & Theodotes Dionis amici ſuſpitione criminis non carerent: me omnia facere quò meritas pœnas non darent. Hęc quidem in noſtra illa ciuilis adminiſtrationis cõmunione, & quancunque aliã diſſenſionem nobis accidiſſe quid mirum? Prauus enim à prudentibus viris meritò exiſtimari poſſem, ſi potentiæ tuæ magnitudine adductus, veterem amicum & hoſpitem meũ à te patria pulſum, nulla in arte, vt ita loquar, te deteriorẽ, prodidiſſem atq; deſtituiſſem: te verò iniuriantem illi præpoſuiſſem: & omnia feciſſem quæ imperares, tuarũ ſcilicet opum gratia. Certè ſi illũ tui gratia prodidiſſem: nemo aliam mutationis meę cauſam fuiſſe dixiſſet. Hæc igitur ita geſta, cauſa fuerũt ſuccenſendi inter nos: & nihil communicandi. Verùm mihi opportunè iam ſermo in eam tranſit partem: de qua ſecundo mihi loco dicendum propoſui. Attende obſecro diligenter, ſi verùm tibi dicere videor. Dico te Archidamo præſente & Ariſtocrito, cùm eſſes in hortis, viginti fermè dies ante receſſum meum è Syracuſis Athenas, dixiſſe mihi illa quæ nunc etiam dicis: quòd Heraclidis, & aliorum omniũ, magis quàm tui curam haberem. Præterea me in præſentia illorum rogaſti, an meminiſſem cùm primo Syracuſas veni, ſuaſiſſe me tibi ciuitates Gręcas reſtituere. Egoq; conceſſi meminiſſe me, & addidi etiam tunc optimum mihi videri. Fatendum eſt, ô Dionyſi, quod ſubinde dictum eſt. petij equidem vtrum id

ſolum

ſolùm tibi conſuluiſſem:an aliud prætereà. Ad hæc tu iracũde nimium & contumelioſè reſpondiſti: & alia etiã me pręcepiſſe.Itaque contumelia tunc in me id fuit,vt putaſti:nunc autem aſſeueratio pro ſomnio eſt. Rogaſti autem me apertè nimium,ſi bene quid memini,me deridens,an iſta præcepiſſem tibi quaſi docto,an non. Reſpondi te id optimè meminiſſe.At ipſe ad hęc adieciſti:Vt docto in geometria,an quomodo?Tunc ego quod reſpondere poteram,reticui: veritus, ne verbi alicuius exigui cauſa,nauigatio illa à me expectata, mihi prolata anguſta fieret. Cęterùm ad illud iam redeamus, quò tendunt hæc omnia.Noli inuidiam conflare mihi,dicẽs te prohibitum fuiſſe à me ciuitates Græcas dirutas à Barbaris,reſtituere : ac Syracuſanis gubernationem pro tyrannica regiam mutare.Nihil enim de me potes mentiri,quod à meis ſit moribus alienius. Atqui ſi foret alicubi ſufficiens huius rei iudicium,etiam alia dicerẽ ſuperioribus clariora:probarémque manifeſtè me ſuaſiſſe tibi vt illa faceres: te autẽ recuſauiſſe nequaquam difficilè eſt oſtendere illa futura fuiſſe optima & tibi & Syracuſanis & Siculis omnibus. Si ergo negas te iſta dixiſſe,cùm dixeris: ſatis euidem habeo quo te criminer.Quod ſi fateris: Steſichorum ſapientem puta: atq; eius palinodiam,id eſt cantum ſuperiori contrarium imitatus,ex mendaci ſermone te ad verum traducas.

PLATO Dioni Syracuſano,bene agere. Epiſt. 4.

PVto manifeſtam eſſe per omne tempus propenſiſſimã voluntatem meam,circa ſingula quæ contigerint: neq; occultum eſſe vobis, ſtudium conficiendi fuiſſe mihi non aliam magis ob cauſam, quàm vt in rebus honeſtis honorem conſequerer. Cenſeo enim eſſe iuſtum, vt qui reuera boni ſunt viri, & talia faciunt, dignam gloriam conſequantur.Præſentia igitur,deo gratias, rectè ſe habent. De futuris verò,maximum vobis propoſitum eſt certamen.Nam fortitudine quidem,celeritate,ac robore præſtare tale eſt,vt aliorum quoque eſſe poſſit: ſed veritate, iuſtitia, magnificentia, & huiuſmodi quadam honeſtate & dignitate præcellere, ad eos qui iſta gerunt,& talium ſibi gloriam vendicant,præ cę-

teris attinet. Manifeſtum ſane eſt quod dico. Meminiſſe autem debemus, oportere nos, vt te nõ latet, plus ab alijs quàm viros à pueris differre. Itaque conſtare omnibus debet, tales nos eſſe quales videri volumus: præſertim cùm deo iuuante, perfacile ſit futurum. Cæteris ſiquidem hoc contigit, vt multa loca obire cõpulſi fuerint ad id cõſequendũ: rerũ verò tuarũ ſtatus huiuſmodi eſt, vt ex vniuerſo, vt ita dixerim, terrarũ orbe vnum in locũ: & in illo ipſo in te vnũ maximè oculi omnium ſint conuerſi. Tanquam igitur ſubiectus oculis ſpectatuſque ab omnibus, conare Lycurgum illum antiquum exprimere, & Cyrum: & ſiquis alius videatur vnquam moribus & publicis inſtitutis excelluiſſe, præſertim cùm ſit multorum ac pene omnium veſtrorum opinio, poſt Dionyſium ſublatum res eſſe perituras, propter tuam & Heraclidis & Theodoti cæterorúmque nobilium ambitionem & excellendi cupiditatem. Primum quidem optandum eſt, ne quiſquam talis exiſtat. quòd ſi quis apparuerit talis, tu medebere: vt res in melius deducantur. Ridiculum tibi fortè videtur: me iſta monere, cùm tibi ſint nota. Sed ego in theatris conſpicio, certatores à pueris prouocari: nedum ab amicis: qui beneuolentiæ ſtudio cohortari putantur. Vos certè nunc tanquam in theatro quodam certatis. In quo ſi noſtra opera opus eſt: certiores nos facite. Hic autem perinde ſe res habent, vt cùm vos aderatis. Scribite mihi quid actum ſit, quídve agatur. Nam licet audiamus multa, certi nihil habemus. Multæ à Theodoto & Heraclide feruntur epiſtolæ Lacedæmona & AEginam. Nos autem, vt dixi, audientes multa de rebus veſtris, nihil apperte percipimus. Nec te lateat eam eſſe de te apud quoſdam opinionem, quaſi de homine aliquanto minus quàm decet, officioſo atque affabili. Memento igitur neceſſariã eſſe ad res agẽdas, hominũ beneuolentiã: auſteritas verò ſolitudinẽ amicorũ parit. Felix eſto.

DIO Perdicæ, bene agere. Epiſtola 5.

EVphreo ſuaſi quemadmodum ad me ſcripſiſti: vt in rerum tuarum adminiſtratione perſeueraret. Eſt autem meum tibi quoque & de alijs rebus, quemadmodum

religio

religio & hoſpitalitas poſtulat, conſilium dare: & quemadmodum Euphreo vti debeas. Profectò vir ille ad multa vtilis eſſe poteſt. Maximè verò ad id, cuius tu plurimum indiges ob ætatem: præſertim cùm haud multi reperiãtur, qui de iis rebus conſilium iuuenibus commodè afferre poſſint. Eſt enim vox quædam vniuſcuiuſq; ciuilis gubernationis: velut animaliũ quorundũ. Nam aliã popularis, aliã paucorũ, aliã vnius gubernatio vocem emittit. Has intelligere multi profitentur: ſed longè abſunt ab intelligendo, præter admodum paucos. Quæ igitur gubernatio propriam vocem erga deos & erga homines emittit: conſentaneáſque voci actiones reddit, ea viret ſemper atque ſeruatur. quòd ſi vocem alterius imitatur, intéritũ recipit. Ad hæc Euphreus tibi perutilis eſſe poterit: quàmuis & ad alia vir fortis ſit. Rationes enim monarchiæ, id eſt principatus vnius, non minus quàm eos qui apud te ſunt, eum inuenturum eſſe ſpero. Ad hæc igitur illo fretus, vtilitatem ex eo percipies: & referes ipſi tu deinde quàmplurimam. Quod ſiquis hæc audiens obijciat: Plato quidem profitetur quæ ad popularem ſtatum conferant intelligere: nunquàm tamen licet occaſio data fuerit, in ciuitate ſua ſurrexit ad conſilium populo exhibendum: ad hæc reſpondebitur: Platonem ſerò tandem fuiſſe in patria, populúmq; offendiſſe iam ſeneſcentem, aſſuefactumque per illos qui ante ſe fuerant, multa diuerſa facere à conſilio ſuo. Nam libentiſſimè vt parenti illi conſuluiſſet, niſi fruſtra ſeipſum periculo ſubiecturum exiſtimaſſet. Idem quoque circa conſilium mihi futurum exiſtimo. Si enim inſanabiles videremur, re dimiſſa, omni de me meiſque conſilio abſtineret. Eſto felix.

PLATO Hermiæ, Eraſto, & Coriſco, bene agere.

Epiſtola 6.

MIhi quidem videtur deorum aliquis fortunã vobis optimam, modò recte eam recipiatis, benignè abundéque paraſſe. Quippe finitimi eſtis, & vtilitatem vobis mutuam conferre valetis permaximam. Hermiæ ſiquidem neque multitudo equorum, neque alius belli apparatus, neque auri magnitudo vſq; adeò vires augeret, quãtum

tum amicorum bonorum conſtantia atque fidelitas. Eraſtō autem & Coriſco præter ſapientiam iſtam de ſpeciebus pulcherrimam, alia inſuper affirmo, & ſi ſum ſenex, opus eſſe ſapientia aduerſus improbos iniuſtosque cauendi, & ad reſiſtendum potentia. Sunt enim inexperti fraudum: quia penes nos, cum hominibus viuere diu conſueti ſunt minimè malis. Quapropter illos huiuſmodi quadam indigere dico cautione, ne compellantur veram negligere ſapientiam: & humanam hanc neceſſariámque ſapiētiam, plus quàm deceat meditari. Rurſus verò, eam ipſam vim mihi videtur Hermias in primis natura vſque & arte conſecutus. Quid igitur dico? Equidem Eraſti & Coriſci mores ingeniáque expertus magis quàm tu, confirmo tibi, ô Hermia, denuncio, teſtor, non facilè magis fidos homines iſtis finitimis eſſe te reperturum. Tibi itaque conſulo, vt quoad fieri poteſt ac licet, omni ſtudio hos viros complectaris. Vobis quoque ô Eraſte & Coriſce conſulo, vt Hermiam viciſſim ſuſcipiatis, certantes mutuo amore & beneficio, vnò maximæ amicitiæ nodo vinciri. At ſi quis veſtrum coniunctionem iſtam diſſoluere videatur, nam humana quidem mobilia ſunt, huc ad me meosque mittite accuſatoriam in delinquentem epiſtolam. Puto enim iuſtitia & pudore refertos, qui à nobis proficiſcuntur ſermones, niſiquid magnum ſubſit, magis omni, vt dicitur, incantatione vos in priſtinam amicitiam & communionem copulaturos. Ita ſi philoſophemur omnes, vtrique quantum valebimus, & noſtrum cuique concedetur, rata hæc modò edita oracula ſeruabuntur. Quòd ſi iſta negligamus, nihil equidem profabor. Omen nanque bonum vobis prædico, atque vaticinor, hæc bona omnia vos ita demũ eſſe facturos, ſi deus voluerit. Hanc verò epiſtolam à vobis tribus ſimul legendam cenſeo: aut ſaltē duobus vnà legentibus: & ſæpe etiá repetentibus. Vtendúmque vobis pacto & lege certa: etiam iureiurando vt æquum eſt interpoſito, non ſine eleganti ſtudio atque huius ſtudij ſorore diſciplina, teſtando deum rerum omnium ducem præſentium & futurarum: ac ducis & cauſæ patrem dominum. Quem ſi verè philoſophemur, cognoſcemus

mus apertè omnes, quatenus felicis hominis natura pertingere poteſt.

PLATO Dionis propinquis & amicis, bene agere.
Epiſtola 7.

SCripſiſtis mihi cenſere vos eandem mentem in Repub. eſſe vobis conſeruandam, quam Dio habuiſſet: méque rogatis in cõmunionem accedere quantum verbo factóque virium habeam. Ego autem ſi eam voluntatem opinionemq́ue quam ille habuit, habetis, aſſentior vobis, & in cõmunionẽ accedo. Si non habetis, de ea re conſultandum etiam atque etiam dico. Quæ verò fuerit illius mens atq; voluntas: non vt coniectans: ſed tãquàm ſciens referre poſſum. Quando ego primùm Syracuſas profectus ſum, annos circiter quadraginta ætatis agens: Dio in ea erat ætate, qua nunc Hipparinus, & in ea quam tunc cõprehenderat opinione ſẽper perſeuerauit, Syracuſanos putans eſſe liberos oportere: atque optimis legibus gubernari. Itaque non ſit mirandum, ſiquis deorum hunc in eadem opinione Reipub. gubernandæ ipſi conſentientẽ præſtitiſſet. Qua verò ratione id fuerit faciendum, digna res eſt, quæ & ſeni & iuueni audiatur. Conabor autem, quoniam præſens tempus id poſcit, rem omnẽ à principio vobis referre. Equidem adoleſcens dum eſſem, eandem quam plerique habui cupiditatem. Statueram enim cùm primum mei ipſius compos factus eſſem, ad Rempu. me conferre. Interim talia quædam circa Rempub. contigerunt. Nam cùm præſens Reipub. ſtatus à multis improbaretur: ſecuta mutatio eſt. Tunc vnus & quinquaginta viri gubernatione ſuſcepta: vndecim in vrbe, decem verò in Piræo forẽſium vrbanarumq; rerum adminiſtrationem habebant. Sed penes triginta viros ſumma erat omnium auctoritas conſtituta. Horum nonnulli domeſtici & noti erant mihi: qui me ſtatim ad Rempub. càpeſſendam inuitauerunt. Atq; ego nihil mirabile ſum ob iuuẽtutem perpeſſus. Quippe exiſtimabam illos ab iniuſta vita ciuitatẽ ad iuſtos mores debere cõuertere. Itaque diligenter indies quid facerent obſeruabam. Verùm animaduerti eos breui admodum tempore ita ſe ge-

rere, vt prior ille reip. ſtatus fuiſſe aureus putaretur. Nam & alia multa iniuſtè fecerũt: & amicum meũ ſeniorẽ Socratem quem ego iuſtiſſimum omnium qui tunc erant, appellare nõ vereor, vnà cum aliis quibuſdam ad adducendũ ciuium quẽdam ad ſe miſerũt: vt vltimo ſupplicio afficeretur: Socratémque ipſum vel ſponte vel inuitum quaſi participem ſibi coniũgerent. qui tamen parere noluit, ac potius cuncta pati grauiſſima cõſtituit, quàm impiorũ ſcelerũ illis ſocius exiſtere. Hæc igitur cũ viderem, & alia quædã nõ parua, grauiter tuli, & ab illis malis me recepi. Nec multo pòſt ſecuta horũ triginta euerſio eſt: totaque reſpub. mutata. Rurſus igitur quãquàm moderatius, cupiebam tamen adire remp. Sed agebãtur tunc etiam vtpote turbata repub. quæ improbares, permulta. Nec ſanè mirum fuerit in huiuſmodi mutationibus inimicos quoſdam pœnas dare grauiores, quãquàm qui redierant, magna vterentur clemẽtia. Iterum ſortè quadam accidit, vt Socratem hunc amicum noſtrum potẽtes in repub. quidam accuſarent, impium crimen obiicientes, ac minimè omnium ipſi cõueniens. quaſi enim nõ rectè de diis ſentiret, alij quidem in iudicium traxerunt: alij ſentẽtiam in eum dixerunt, condẽnaueruntque: & eum hominem necauere, qui ſuperiori tempore quo nihil impie faceret, vnũ ex ipſis tunc exulantem dicere, atque rei impię nullo modo particeps fieri ſuſtinuerat. Cum hæc igitur animaduerterem, & homines qui in reip. gubernatione verſabãtur, legeſq; & mores, quãtò magis conſiderarẽ, quãtòq; magis ætate progrederer, tãtò difficilius arbitrabar eſſe recte remp. gubernare. Neq; enim hoc fieri poteſt abſq; amicis ſociiſq; fidelibus. Quos tũ reperire haud facilè erat: nõ enim amplius patriis moribus inſtitutiſque ciuitas noſtra gubernabatur: & parare nouos impoſſibile erat ſine ſumma difficultate: vtpote ſimul legibus moribúſque penitus corruptis. Itaq; ego ille qui prius exarſeram incredibili cupiditate me ad remp. conferendi, intuẽs cũcta in præceps deferri, tãdem quò me verterẽ, neſciebã. Et ab inueſtigatione quidẽ nequaquam deſiſtere placuit: ſiquid fortè melius eueniret & circa hæc ipſa & vniuerſam remp.

agendi

agendi verò opportunitatem aliquã expectare. Tandem verò cõpertũ eſt mihi, Reſp. omnes quæ nunc ſunt, improbè gubernari. Nam quantũ ad leges attinet, inſanabiles fermè ſunt: nullo inſtituto egregio, ſed fortuna quadã viuẽtes. Quapropter dicere adductus ſum, laudans rectam philoſophiã, quid iuſtũ ſit & quid non, tam in Rep. quàm priuata per eam dũtaxat diſcerni. Itaq; non prius deſinere humanũ genus in malis verſari, quàm aut homines rectè vereq; philoſophãtes Rerumpub. gubernationẽ adepti fuerint: aut hi qui gubernant, diuina quadã ſorte verè philoſophentur. Hac ego mente Italiã Siciliamq; adiui: hæc fuit prima in ea loca profectio mea. Eò autem cùm perueniſſem, vitã illã, quã beatã vocant, Italicarũ Syracuſanarũq; menſarũ plenã nullo modo probaui: bis videlicet in die ſaturũ fieri: & nocte nunquàm iacere ſolũ: & cætera quæ vitã huiuſmodi ſubſequuntur. Nemo enim omnium qui ſub cœlo ſunt, ſi in huiuſmodi moribus, ab adoleſcentia nutriatur, quanuis natura & ingenio excellenti prçditus, vnquã tamẽ prudẽs euadet. Tẽperatus eſſe certè nunquã curabit. Eadémq; erit de cçteris virtutib⁹ ratio. Ciuitas autẽ nulla legibus acquieſcere poterit, ſi cũcta in ſuperfluos ſumptus erogãda ciues exiſtiment: cçteriſq; poſthabitis omnib⁹, cõuiuijs dũtaxat & venereis oblectamẽtis obnixè putent operã impendendã. Neceſſe eſt huiuſmodi ciuitates modò in tyrãnidẽ, modò in paucorũ potentiã, modò in popularẽ ſtatum mutari: neq; vnquã quieſcere: iuſtæ verò æquabiliſq; gubernationis, eos qui in his ciuitatibus potẽtes ſunt, ne nomen quidẽ ipſum audire velle. Hæc ego vnà cũ ſuperioribus illis cõſiderãs, Syracuſas profectus ſum: fortè quidẽ fortuna quadã. Videtur autẽ alicuius eorũ opera qui ſupra nos ſunt, principiũ tũc fuiſſe datũ omnibus quæ nuper Dioni Syracuſiſq; cõtigerũt: ac vereor, ne plurib⁹ inſuper, ſi vos mihi nũc iterũ conſulenti nequaquàm aſſentiamini. Quemamodũ verò dicam omnium fuiſſe principium, profectionem tunc Syracuſas meam accipite. Ego cum Dione tunc iuuene cõuerſabar frequens, & quæ hominibus optima fore arbitrabar quibus poterã rationibus ſuadebam, & vt faceret cõſulebã. Sed his

dicendis videor latenter & præter intentionem tunc meam tyrannidis ruinam quæ ſecuta eſt, parauiſſe. Dio enim cùm eſſet acerrimo ingenio, cùm ad cætera omnia, tum ad ea quæ tunc dicebantur à me perdiſcenda, ita celeriter ac vehementer illa arripuit: vt nemo ex omnibus iuuenibus quos vnquam conuenerim. Ac reliquam vitam ducere ſtatuit multò præſtantius quàm alij multi Italicorum atque Siculorũ: virtutem potius quàm voluptatem deliciasq; ſectatus. Itaq; infenſus viuebat illis qui in tyrannicis inſtitutis degebant: atque hoc vſque ad Dionyſij mortem. Poſteà verò animaduertit eam ſententiam quam ipſe rectis conceperat rationibus, non in ſe vno ſolum, verumetiam in aliis quibuſdã licet non multis exiſtere, in quorum numero Dionyſium iuniorẽ dijs bene iuuantibus ſperabat fore: quòd ſi accideret, & ille ipſe & cæteri Syracuſani mirificam felicitatem nanciſcerentur. Quapropter cenſuit me quàm celerrimè Syracuſas debere accedere, vt horum ſocium adiutoremque me adiungerem: memoria tenens quàm facile dudum mea conſuetudo ipſum in cupiditatem vitæ pulcherrimæ atque optimæ traduxiſſet. Quam cupiditatem ſi in Dionyſio vt aggreſſus erat, perficeret, magnam ſpem habebat abſque cædibus & ſanguine, & abſque ijs quæ nunc euenerunt malis, veram viuendi rationẽ ac beatam vitam in vniuerſa illa regione conſtituere poſſe. Hæc Dio rectè conſiderans, Dionyſio ſuaſit vt me vocaret: & ipſe quoque rogauit vt accedere cunctis poſthabitis feſtinarem: prius quàm vlli alij Dionyſio adhærentes, neglectis optimis vitæ inſtitutis ad alia illum deflecterent. Cohortationem inſuper precibus longam adiunxit, Quódnam, inquit, tempus, aliud iam expectamus ad agendũ opportunius, quàm quod nunc nobis eſt diuina quadã fortuna conceſſum? Narrabat præterea magnitudinem imperij Dioniſij per Italiam atque Siciliam, eiusq; in his ipſis locis potentiam, iuuẽtam quoque, atque cupiditatem eius ad philoſophiæ & diſciplinæ ſtudia vehementiſſimam. Quinetiam quàm propẽſi forent eius neceſſarij atque domeſtici cùm ad eam quã ſuaderem diſciplinã vitæ recipiendam: tum etiam quam in ipſo quoque

quoque Dionyſio ad hoc prouocando valerent. Itaque ſi vnquã aliâs, & nunc certè maximã adeſſe ſpẽ, eoſdẽ fore & philoſophos & magnarũ prĩcipes ciuitatũ. Ille igitur his me rationibus, aliisq; generis eiuſdẽ permultis adhortabatur. Ego verò quò tandẽ affectus iuuenũ euaſurus eſſet, formidabam. Taliũ enim cupiditates & veloces ſunt & ſæpe ſibimet contrariæ feruntur. Dionem tamen tùm natura grauem tum ætate iam ſatis maturum eſſe ſciebam. Itaque cogitanti ambigentíque mihi vtrum eundũ parendumq; foret, néc ne: ſubijt tandem, obſequendum eſſe. Atque ſiquis vnquàm ea quæ de legibus & Repub. cogitauerat, perficere velit, nunc fore tentandum. Quippe cùm iudicarem: ſi vni duntaxat perſuaſiſſem, me bona ſufficienter omnia perfecturum. Quamobrem hac ſententia fiduciaque domo abiui: non qua opinabantur quidam: ſed quadam conſcientię verecundia in primis adductus: nequando mihi ipſi viderer verba ſolùm habere: effectum verò officiúmque nullum ſponte præſtare: proderéque primum Dionis hoſpitalitatem amicitiamq; nõ paruis ſubiecti periculis. Cui ſiquid aduerſi accideret, vel pelleretur à Dionyſio cæteriſq; inimicis, atque profugus ad nos his verbis confugeret: O Plato, venio ad te patria pulſus: cùm neq; militibus, neque equitibus carerem, quorum viribus reſiſterẽ inimicis: ſed verbis perſuaſionéque indigerem: qua maximè ſciebam te poſſe, iuuenes ad probitatem iuſtitiámque exhortando in amicitiam neceſſitudinemq; deuincire. Quarũ defectu rerum, modo per te factum eſt, vt ego Syracuſis expulſus huc acceſſerim. Et mea quidẽ fortuna abs te deſerta minus tibi vituperationis affert. At verò ipſa philoſophia, quã ſemper laudas, quámve apud alios carere honore conquereris, nónne abs te nunc vnà mecum prodita eſt? Quòd ſi Megaris fuiſſem, veniſſes vtique mihi adiutor, cùm te vocaſſem: alioquin te omnium ignauiſſimum iudicauiſſes. Nunc autẽ ob itineris longitudinem, periculúmque nauigationis atque labores, te excuſans infamiam euitare te putas: permultum certè aberit. Si inquam hæc ille diceret: quęnam mihi eſſet probabilis reſponſio? Certè nulla. Quas ob res rationibus

quoad fieri poteſt probabilib⁹ atq; ipſo iure adduct⁹ acceſſi, relinquens conſuetudines meas ſatis quidẽ honeſtas, ſub tyrannidẽ neq; meis ſermonibus,neq; mihi cõuenientem. Veniens autẽ me liberaui,ne vel hoſpitalis Iupiter,vel philoſophica ſors accuſare me poſſet. Certè philoſophiæ dedecori fuiſſem,ſi ob mollitiem timiditatemq; vituperari potuiſſem. Cęterũ cùm eò veniſſem,neq; enim oportet lõgius euagari, omnia apud Dionyſiũ ſeditionis plena offendi:atq; calũniarum in Dionem,quaſi tyrãnidem affectaret. Defendi igitur quantũ valui:ſed parum potui. Quarto enim ferè menſe poſt aduentũ meum Dionyſius accuſans Dionem quaſi tyrãnidi inſidiaretur,in paruũ coniecit nauigium ac turpiter expulit. Amici verò Dionis,quot eramus, cuncti formidabamus, ne fortè aliquem noſtrũ Dionyſius quaſi ſocium illius criminis ſupplicio afficeret. Rumor autẽ exortus eſt Syracuſis,me occiſum eſſe à Dionyſio,quaſi omniũ quæ tunc acciderint,auctorem. At ille ſentiens nos omnes ſic affectos: veritus ne ex metu noſtro aliquid forſan accideret grauius, benignè admodum omnes recepit. Me certè ipſum conſolatus bonã habere ſpem iuſſit,atq; vt permanerẽ omnino rogauit. Erat enim ſibi in fuga quidẽ mea nihil honeſti: ſed in permanendo. Atq; idcirco precari me maximè ſimulabat: preces autẽ tyrannorum neceſſitati permixtas eſſe non ignoramus. Cùm verò ne abirem machinaretur,collocauit me in arce:atq; his locis habitare voluit, vnde nullus poſthac nauta non modò prohibente illo,ſed niſi iubente atque mittente foret abducturus: neque quiſquam ſiue mercator ſiue alicuius prouinciæ magiſtratus,me ſolum exeuntem cõſpexiſſet, qui non me captũ ad Dionyſium repentè reduceret: pręſertim cùm iam contra quàm prius vulgatũ eſſet: Dionyſium rurſus Platonẽ vehementer cõplecti. Et quodãmodo ita erat. Neq; enim tacendũ eſt verum. Cõplectebatur ille quidem indies me magis atq; magis,& gaudebat moribus noſtris atq; cõſuetudine. Cupiebàtque à me laudari magis q̃ Dionẽ, & amicũ longè magis exiſtimari. Et ad id quidẽ maximè cõtendebat. Rationẽ verò qua id optimè fuiſſet factũ, ſi modò fieri potuiſſet: neglexit.

Hæc

Hæc enim fuerat,vt mihi videlicet in audiendis addiſcẽdisq; philoſophiæ rationibus liberius adhæreret,mecũq; cõueniret.At verò ad hoc ille diffidentior erat: timens ne quemadmodũ aſſerebant calũniatores, ſi rationibus illis implicaretur,Dio quæ cupiebat,iam eſſet omnia conſecutus.Ego autẽ omnia pertuli,in eadem ſententia perſeuerans, qua ab initio profectus eram:tẽtans ſiquo pacto fieri poſſet,vt in cupiditatem vitæ philoſophicæ perueniret. At ille contra nitens,me vicit.Et primum quidẽ tempus meæ profectionis in Siciliã, actionumq; illic mearum per hæc omnia traductũ eſt: poſteris verò temporibus in Siciliã iterũ ſum reuerſus: quo me omni ſtudio Dionyſius reuocabat. Quã verò ob cauſam rurſusacceſſerim,quídve illic egerim,neq; id quidẽ abſq; ratione,tunc demũ vobis referam, cùm vobis quid potiſſimũ rebus ſic ſe habentibus agendum ſit, conſuluero. Referam inquam eorum gratia,qui interrogant quónam conſilio ſecundo redierim.Sed ne quæ acceſſoria ſunt, præcipuis anteponantur,ad conſilium iam deuenio. Reor equidem hominem conſulentẽ ægroto & circa victũ intemperato, in primis hoc ſuadere debere,vt modũ viuendi mutet: ac ſi ægrotus in hoc obediat, tunc alia iam illi ad medelam conferre. At ſi parere nolit,tunc conſulentem ipſum virum putabo & medicum, ſi eũ omiſerit:quòd ſi conſulendo vlterius perſeuerauerit,contra putabo:ignauũ ſcilicet,atq; artis expertem.Idem quoque de ciuitate, ſiue vnus eam gubernet, ſiue plures,exiſtimo. Si enim probabili quadam ratione rectáque via incedenti, populo vtile aliquid conſulatur,id quidẽ agere, ſapientis officium arbitror.Sinautẽ penitus à ciuili ratione deſciſcat, neq; veſtigia quidem eius ſequi velint,dicántque conſultori,præſtare vt Rempub.omittat,neque quicquã in ea cõmoueat,vtpote ſi cõmouerit perituro: voluptatibus autẽ libidinibusq; ipſorum indulgeat: atque ea ratione conſulat: qua facillime ſemper celeriterq; ſatis eorum voluptatibus fiat: equidem eum qui in eiuſmodi gubernatione perſtiterit, nequaquam virũ putabo: ſed eũ potius qui prorſus omiſerit. In hac ergo ſententia cõſtitutus,quoties aliquis me de rebus grauioribus

conſulit,

cōſulit,ſiue ad diuitias,ſiue ad corporis vel animi purgationem pertineāt, ſi quotidiana illius vita modum aliquem ſeruare poſſe videatur,vel ſaltem conſulenti mihi videatur obtemperaturus,libenter cōſulo, neque prius deſino quàm initium pro viribus ad finem vſque perduxerim. Si autem aut omnino non petat à me conſilium: aut qui petit, manifeſtè appareat conſulenti mihi nullo modo obtemperaturus:vltro quidem non accedo ad conſultandū:per vim verò,ne ſi meus quidem ſit filius.Seruo tamen etiam inuito cōſulerem: ac vi adhibita compellerem.At patrem vel matrem per vim cogere nefas eſſe arbitror, niſi propter morbum mente alienatos. Quòd ſi ſuo quodam more viuāt, qui mihi nequaquàm probetur,neque infenſus aduerſarer fruſtrà monendo, neq; rurſus blandiendo eorum cupiditatibus aſſentarer ea porrigēs, quibus ego ſi indulgerem, viuere nolim. Hac eadem mente circa patriam vir prudens eſſe debet: vt ita reprehēdat ciuitatis errores,ſi neque fruſtra ſit reprehenſurus, neque ob reprehenſionis ſtudium periturus.vim autem patriæ per Reip. mutationem afferet nunquàm: quando abſque expulſione & cæde ciuium emendari non poſſit. Sed quietem aget votoq; precabitur optima & ſibi & patriæ.Hoc igitur pacto ego vobis conſulerem.Conſulebam ſimiliter Dionyſio vnà cū Dione:ea videlicet ratione quotidie viuere, qua ſuijpſius cōpos maximè redderetur: amicoſq; & familiares fidos haberet:ne idem ſibi quod & patri accideret.Qui cùm multas in Sicilia magnaſq; vrbes ſuſcepiſſet,quondam à Barbaris deuaſtatas: eaſque reſtituiſſet:non potuit in ſingulis illarum gubernatores Rerumpub.conſtituere fidos,neq; ex domeſticis ſuis, neque ex alijs vndecunque comparatis, neque ex fratribus ſuis iunioribus quos ipſe educauerat: ſed tum ex priuatis hominibus præſides,tum ex pauperibus admodū diuites fecit.Horū tamen nullum fidum ſibi gubernationis ſocium potuit adhibere,vel ſuadendo,vel docendo,ſiue largiendo,ſiue in neceſſitudinem recipiendo: ſepties deterior Dario: qui neq; fratribus confidens,neq; his qui ſub eo educati fuerant, ſed ſocijs duntaxat Midæ eunuchique, captiuitatis partes diuiſit

ſeptem,

ſeptem, ſingulas maiores tota Sicilia: aſſignauítque ſingulis. Atque eos fidos nactus eſt regni ſocios, neq; vel ſibi vel inuicem inſidiantes. Præterea exemplum dedit, qualem oportet ſeipſum legum latorem regemque bonum præſtare: quippe cùm leges tulerit, quibus adhuc Perſarum ſeruatur imperiũ. Accedit ad hæc quod Athenienſes eùm multas Græcorũ vrbes non à ſe quidem ſed ab alijs conſtitutas, deinde occupatas à Barbaris in poteſtatem ſuam recepiſſent, annos ſeptuaginta in eas tenuerunt imperium, vtpote qui amicos ſibi in ſingulis ciuitatibus comparauerāt. Dionyſius autem cùm in vrbem vnam vniuerſam Siciliam congregaſſet, ob ſapientiā nulli cõfidens ægrè ſeruatus eſt. Carebat enim amicis fidíſq; hominibus: quo nullum maius eſt argumentum, vel improbitatis ſi deſint, vel probitatis ſi adſint. Hæc igitur Dionyſio ego ac Dio conſulebamus: poſtquàm paternæ res ſic ſe habuiſſent, vt neque eruditorum virorum familiaritates, neque decentes haberet conſuetudines. Admonebamuſq; vt animum adhæc intendens, in primis amicos ſibi alios ex domeſticis & æqualibus compararet, ad virtutémque concordes. Maximè verò vt ſeipſum ſibi conſentientem conſtantémque pręſtaret: huius enim rei defectum apud eũ eſſe quàm maximũ, oſtendebamus, nõ apertis quidẽ nunc verbis: neq; enim tutum fuiſſet: ſed ratione quadā latẽtiore, idem tamen ſignificante: docentes ita demũ vnumquẽq; hominũ tam ſe quàm illos quibus imperat poſſe ſeruare, ſi hęc obſeruauerit: ſin autem contra ſe geſſerit, contra prorſus accidere. Quòd ſi ita vt dicebamus ſe cõpararet, ſéque ipſum prudentẽ tẽperatũque præſtaret: ſi rurſus deuaſtatas vrbes Siciliæ reſtitueret, ac legibus inſtitutíſq; ad Rempub. pertinentibus eas muniret: vt & ſibi beneuolæ, & inter ſe inuicẽ contra vim Barbarorũ auxilio forent, non duplicaret modò regnũ paternũ verumetiā multiplicaret. Fore quidẽ ſi ita ſe gereret: vt Carthaginenſes multò magis faciliuſq; ſuæ poteſtati ſubijcerẽtur, quàm Geloni ſubditi fuiſſent: contra, quàm patri accidit ſuo. ille enim pendere tributũ Barbaris coactus fuerat. Hæc erant quæ dicebamus præcipiebamuſq; Dionyſio, nos videlicet inſidi-

antes ſibi,vt multi diuulgauerant:qui & cùm nos apud Dionyſium ſuperauiſſent, Dionemquidẽ expulerunt,nos autem in formidinem cõiecerunt. Verùm vt non pauca paucis cõprehendamus,Dio profectus ex Peloponneſſo atq; Athenis, rebus iam ipſis Dionyſium cõmonefecit.Cùm ergo liberaſſet ciuitatem Dio:eàmq; iam bis ciuibus reddidiſſet,eodem pacto affecti fuerunt aduerſus Dionẽ Syracuſani, quo & anteà Dionyſius. Nam olim Dionyſium Dio educare atq; erudire contenderat: quo eum regem regno redderet dignũ: talémque ſe illi per omnem vitam pręſtare ſtatuerat.Obtrectatores autẽ calumniatoresq; Dionyſio perſuaſerunt, Dionem quaſi tyrannidi inſidiantẽ eo tempore hæc omnia machinari : vt mens Dionyſij diſciplinæ ſtudijs irretita,dominationem negligeret, eamq; Dioni totam relinqueret: Dio verò gubernationẽ dolo vſurpans,illum expelleret. Quẽadmodũ verò tunc apud Dionyſium,ita poſteà inter Syracuſanos hęc eadẽ dicta iactataq; peruicerunt,infami prorſus turpiq; victoria his ipſis qui ſuperauerũt.Sed quale id fuerit,audire vos oportet,qui me ad res nunc veſtras cõponendas vocatis. Veni ergo Athenienſis homo Dionis amicus atq; adiutor eius aduerſus tyrannum,vt pro bello amicitiam facerẽ: at pugnans contra calumniatores ſuperatus ſum. Cùm verò Dionyſius conaretur non verbis ſolùm, ſed pecunijs etiã & honoribus me ſibi conciliare atq; detinere,vt mea cũ ipſo familiaritas teſtimonio foret Dionẽ non iniuria expulſum fuiſſe:nihil apud me hac in re tanto ſuo conatu cõſequi potuit. Poſteris verò temporibus Dio rediens domũ fratres duos Athenienſes ſecum duxit: nõ ex philoſophia ſic amicos,ſed ex hac cõmuni vulgaríq; familiaritate: quæ hoſpitalitate quadã & frequenti inter ſacra ſpectaculaq; cõſuetudine, amicitiam contrahere cõſueuit. Similiter illi tum ex his quæ dixi , tum quia redeunti obſequia præſtiterunt, amicitiam cum Dione conflauerant.Hi ergo cùm in Siciliam profecti eſſent,intelligerentque calumnias inter illos ipſos qui ab ipſo liberati erant , in Dionem coniectas, quaſi tyrannidem affectaret , non prodiderunt modò amicum & hoſpitem , ſed ceu pro-

prijs

priis manibus ipſi percuſſores fuerunt. Arma enim tenentes interfectoribus palam auxiliati ſunt. Et facinoris quidem illius turpitudinem impietatémque neque prætereo equidem neque enarro. Multi enim hæc diligentius narrauerunt, atque narrabunt. Sed aduerſus infamiam ciuitatis noſtræ reſpondeo. Nam ſi Athenienſes fuerunt illi qui prodiderunt: ille quoque Athenienſis fuit, qui neque pecuniarum neque honorum pollicitatione, vt proderet illum, adduci vnquam potuit. Non enim per vulgarem mercenariamque beneuolentiam factus erat amicus: ſed per liberalis diſciplinæ communionem. Cui certè vni, qui ſapit, plus adhibet fidei, quàm vlli & animorum coniunctioni & corporum conſanguinitati. Itaque non tanti æſtimandi ſunt illi: vt dedecus ciuitati ob Dionis cædem afferre potuerint: quaſi alicuius pretii vnquam fuerint. Hæc dicta ſunt omnia: quò Dionis amicis propinquíſque conſuleretur. Conſulo autem prætereà & tertiò vobis quoque iam tertijs idem prorſus eadémque ratione: ne Sicilia, néue ciuitas vlla aliquibus hominibus: ſed legibus duntaxat ſubiiciatur, vt noſtra fert ratio. neque enim dominãtibus ipſis, neque ſeruientibus id vtile eſt, neque eorum filiis aut natis natorum: ſed pernicioſorum omnino hominum eſt id aggredi. Anguſti verò & illiberalis animi eſt eiuſmodi lucra præripere: nihil vel in præſens vel in futurum tempus bonorum iuſtorúmque vel diuinorum humanorúmve intelligentis. Hæc ego Dioni primùm perſuadere conatus ſum: deinde Dionyſio: tertio verò nunc vobis. Ergo pareatis mihi Iouis tertij ſeruatoris gratia. Præterea Dionyſii Dionísque exitum animaduertite. Dionyſius quidem non obtemperans conſilijs meis, viuit etiam nũc non honeſtè. Dio verò cùm obtẽperauiſſet, honeſtè interiit. Ei nanque viro qui præclariſſima ſibi patriæque affectat, nihil vnquam niſi rectum pulchrúmque poteſt accidere. Nec verò quiſquam noſtrum natus eſt immortalis: neque ſicui id contigerit, eſſet is propterea felix vt vulgò videtur. Rebus quidem carentibus anima nihil vel bonum eſt vel malum exiſtimatione dignum: ſed vnicuique ani-

mæ id accidet, aut dum eſt cum corpore: aut à corpore ſeparatæ. Credendum eſt reuera ſemper antiquis ſacriſq; verbis: quæ nobis nunciant immortalem eſſe animam, iudicéſque habere, ſuppliciáque pati maxima: poſtquam à corpore fuerit ſeparata. Quamobrem minus malum exiſtimandum eſt, perpeti grauiſſimas iniurias à delinquentibus illatas, quàm inferre. Quæ quidẽ homo cumulandæ pecuniæ deditus, & in paupertate animi conſtitutus non audit: ac ſi audiuerit, quaſi ſuo iudicio deridenda cõtemnit: atq; impudenter rapit vndiq; quicquid exiſtimat ſibi veluti beſtię, voluptates ventris ſuppeditaturũ, oblectationémq; venereã: ſeruilẽ certè atque ingratam & abſurdam, nec veræ voluptatis nomine dignam: & quaſi cæcus non cernit ſe fruſtra contendere inexplebilem explere concupiſcentiã. Neq; rurſus cernit quãtum ſit impietas malum, quibusq; inſit rebus ſemper iniuſtitiæ mixta. Quam quidem neceſſe eſt animam quæ perpetrauerit iniuſta, ſecũ habere: & dum per terram reuoluitur inter homines: & dum ſub terram paſſim turpiter omnino atque miſerè circunfertur. Cùm igitur hæc aliáque generis eiuſdẽ Dioni dicerem, perſuaſi. Interfectoribus autem eius iuſtiſſimè quidem iraſcerer, eodem quaſi modo atq; Dionyſio: vtrique enim & mihi & aliis, vt ita dixerim, omnibus damna grauiſſima intulerunt. Illi quidem cùm interficerent eum qui volebat iuſtitia vti. Hic autẽ cũ nullo pacto vellet iuſte agere: in vniuerſo regno maximã potentiã obtinuit. In quo ſi philoſophia vnà cum potentia verè in idem quaſi domicilium concurriſſet, per omnes homines & Græcos & Barbaros elucentẽ verámq; opinionẽ ſufficienter omnibus oſtendiſſet: neque ciuitatem neque hominem vnquàm fore felicem, niſi & cum prudẽtia, & ſub iuſtitia vixerit, ſiue per ſe illas poſſideat, ſiue ſub ſanctorum principum mòribus ritè educetur atque erudiatur. In his quidem nocuit Dionyſius. Cætera verò ſi ad hæc comparentur, damna perexigua mihi videntur. At enim qui Dionem interfecit, non intellexit, idem quod Dionyſius, ſe feciſſe. Equidẽ certè ſcio, quantũ homini de homine affirmare licet, Dionem ſi regni gubernacula

diutius tenuiſſet,nunquam in aliam dominandi formã fuiſſe conuerſurum,quàm cum ab initio patriam ſuam Syracuſas, expulſa ſeruitute,in ſuo iure conſtituit libertatis iam ſplendore lætiſſimam:deinde omni ſtudio ciues cõgruis optimíſque legibus ornaturum:prætereà omnem diligentiam adhibiturum fuiſſe:quò tota inhabitaretur Sicilia,liberareturque à Barbaris,aliis quidem expulſis, aliis verò ſubactis facilius quàm fecerat Hieron.Cùm uerò hæc per uirum iuſtum,fortem,temperatũ,vel philoſophum, geſta fuiſſent,eadem apud multos virtutis floruiſſet opinio:quę & ſalua re apud omnes, vt ita dixerí,homines viguiſſet, ſi Dionyſius nobis ab initio paruiſſet.Nunc autem ſiue quis dęmon,ſiue pernicioſus aliquis his ſeſe obiiciens,iniquitate & impietate:& quod peſſimum eſt ignoranti audacia:ex qua mala omnibus omnia & radicibus hærent, & pullulant, & in poſterum producunt fructum iis qui naſcentur amariſſimum:cuncta hæc peruertit rurſus & perdidit.Sed nunc tertiò feliciũ auſpiciorũ gratia,bona dũtaxat ominemur. Cõſulo igitur vobis amicis, vt Dionẽ imitemini : amorẽ illius in patriã vitęq; temperantiã magis magíſq; complectentes.Quibus autẽ auſpiciis cõſilia eius perficere conãdum vobis ſit,& qualia conſilia fuerint: apertè quidẽ ex me audiſtis.At ſiquis eſt inter vos,qui Doricè nequeat viuere ſecundum patriæ inſtituta, ſequaturq; Siculum viuendi morem,& eos qui Dionem occiderũt, neque eum recipere,neque exiſtimare velitis vlla in re fidelem atq; ſyncerum.Cæteros autem adhortari potius debetis ad habitationem totius Siciliæ diſponendam,legumque paritatem: tum ex ipſa Cicilia,tum ex omni Pelopõneſſo:nec Athenas horrere.Sunt enim & ibi viri virtute omnium præſtantiſſimi,& qui odio habeant eorum crudelitatem, qui hoſpitum cæde ſe polluant.Verùm ſi hæc tardiora iam ſunt,vrgentque vos quotidianæ, multiplicéſque ſeditiones atque diſcordiæ: intelligere vnũquenque oportet:cui modo vel paulum rectæ opinionis ſors quædam diuina largita ſit, nullum fore finem ſeditionum,malorumque ex ſeditione naſcentiũ,prius quàm illi qui vicerint prælio,à cædibus,pulſionibúſque ciuiũ,atq;

etiam iniuriarum cōmemoratione vindictæq; cupiditate tē-perantes, inimicis concilientur, ſuiq; ipſius compotes fiant: prętereà leges ferant cōmunes nihilo magis ad voluptatē ſuā q̄ eorū quos vicerint: cogātq; illos his legibus vti. Cogāt in-quā, gemina neceſſitatis via: metu ſcilicet & pudore: metu q-dē, ꝓpterea quod potētiores ſint, ſuā vim demōſtrātes: pudo-re verò ex eo, quòd rurſus potentiores promptioréſq; appa-reant, tum in voluptatibus ſuperādis, tum in legibus obſer-uandis. Aliter autem nulla prorſus eſt via finiendorū malorū ciuitatis in ſeipſa ſeditionibus laborantis: ſed ſeditiones, ini-micitiæ, odia, proditiones in Rep. vt in ciuitatibus ita ſe ha-bentibus intra ſe atque viciſſim fieri conſueuit: ſemper exo-rientur. Quamobrem qui tanquā potentiores Remp. tenent, ſi ſalutem exoptant, ipſi inter ſe eligere atque in honore prę-ferre eos debent, quos eſſe audiuerint optimos: primùm qui-dem ſenes qui filios & vxores habeāt, atq; domiciliū: ac ma-iores eorū quàm plurimos, & probatos, & inſignes, ſufficiēſ-que omnes patrimonium poſſidentes. Ciuitati verò decem milium virorum, quinquaginta eiuſmodi ſufficient. Hos er-go precibus honoribuſq; quàmmaximis domo euocare de-bent: euocatos autem precari, atque iureiurando aſtringere, vt leges condant, quę neque victoribus, neque victis plus tri-buant: ſed ius vniuerſæ ciuitati æquum atque commune. Latis denique legibus in hoc iam omnia conſiſtunt. Si enim victores ſubeſſe legibus voluerint, magis etiam quàm illi qui victi ſunt: omnia iam erunt ſalutis, felicitatiſque plena: ma-laque omnia procul aberunt. Sin minus, nec me, nec alium in commune conſiliū ad eum vocare oportet, qui præceptis e-iuſmodi non acquieuerit. Hæc vtique germana ſunt eorum quæ iamdiu ego ac Dio Syracuſis efficere, recto iudicio a-greſſi ſumus: poſteriora tamen. Nam prima quidem illa fu-iſſent, quæ apud Dionyſium ipſum primò, bona omnibus communia agere conati ſumus. Sed fortuna quædam homi-nibus potentior illa diſſoluit. Nunc autem vos iſta conemini bona quadam ſorte diuināq; fortuna fortunatius agere. Atq; hic finis epiſtolæ de conſilio, déque prima in Siciliam naui-

gatione

gatione mea. Quod autẽ ſequẽs profectio & nauigatio mea, neq; ab re,neq; temerè ſuſcepta fuerit: ſicui id curæ ſit,audire iam licet.Primum quidem habitationis in Sicilia meæ tẽpus mihi tranſactũ fuerat, quemadmodum ſuprà dixi,prius quàm amicis neceſſariiſque Dionis conſilium darem:poſteà verò quantum potui Dionyſio perſuaſi vt me abire permitteret.Conuenerat autem inter nos : vt cùm pax facta eſſet ex bello, quod tunc in Sicilia erat , ſtatusq; illius tutius confirmatus,Dio reuocaretur,atque ego ſimul accederem. Voluit autem Dionem intelligere atq; exiſtimare ſe non quaſi in exilio,ſed in ſeceſſu quodã conſtitutum eſſe certo tempore rediturum. Ego verò conſentiens recepi me ita facturum . Sed cùm poſteà pax ſequuta eſſet:me quidẽ accerſiuit Dionyſius: Dionem verò ad annum inſuper hortatus eſt abſentiam tolerare.Me autem,vt omnino ad eum properarẽ,rogauit.Dio igitur vt illuc accederẽ, & iubebat,& precabatur.Increbuerat enim ex Sicilia fama,Dyoniſiũ miro quodam rurſus philoſophiæ deſiderio affici. Qua re commotus Dio,ne profectionem omitterem magnoperè flagitabat. Ego verò quanq̃ ſciebam iuuenes plerunq; erga philoſophiam affici ita ſolere,exiſtimaui tamen tutius fore,vt rem totam dimitterẽ,neq; Dionyſio,neque Dioni parerẽ. Odioſa igitur vtriq; reſpondi: me videlicet idcirco nõ profecturũ, quia ſenex iam eſſem, & eorũ quæ in præſentia fierent,nihil ita vt conuenerat, fieret. Audiui autem Architam Tarentinum interim ad Dionyſium acceſſiſſe. Ego enim illum ante diſceſſum meum nõnulloſq; alios Tarentinos in Dionyſii familiaritatẽ adduxerã. Erant & alij quidã Syracuſis nonnunq̃ Dionis auditores: atq; inter hos alij qdã,qui alia pluria in philoſophia audiuerãt: q mihi viſi ſunt cõtẽdiſſe de reb⁹ huiuſmodi apud Dionyſiũ diſputare:quaſi ille omnia quę excogitauerim,audiuiſſet.Ille verò nec hebes eſt ad perdiſcendũ:& honoris cupiditate vehemẽter incenſus. Placuerunt igitur ſibi fortè quę dicebantur: manifeſtéque erubeſcebat, nihil à me cùm ad eum profectus ſum,audiuiſſe. Itaq; partim amor planius audiendi eum inuaſerat:partim cupiditas glorię ſtimulabat.Quam

verò

verò ob cauſam in prima illa peregrinatione mea non audi-
uerit,in ſuperioribus enarraui.Cum ergo domum ego ſoſpes rediſſem:atque illi iterum reuocanti negauiſſem,vt dixi, viſus iam mihi eſt Dionyſius honoris ſui cura prorſus ardere: veritus ne ſic acciperent homines negationem meam , quaſi illum prorſus contemnerem : cùm eius ingeniũ moréſque & vitam ipſa experiẽtia cognouiſſem.Iuſtum eſt autem me verum fateri: ferréque æquo animo,ſiquis quæ contigerint audiens,meam quidem ſpernat philoſophiam , tyrannum verò mẽtem putet habere.Miſit enim Dionyſius tertiò ad me triremẽ:qua facilè nauigarem.Miſit & Archidemum: quem ex omnibus Architæ in Sicilia familiaribus plurimi à me fieri exiſtimabat:atque vnà alios ex Sicilia nobiles.omnes iiſdem mihi verbis affirmarunt,Dionyſium mirum in modum philoſophiæ deditum eſſe.Miſit ipſe prætereà per grandem epiſtolam:cum ſciret quemadmodum & ipſe erga Dionem afficerer,& Dionis cupiditatem id prorſus expetere , vt Syracuſas me conferrem.Ad hæc igitur omnia compoſita epiſtola fuerat , tali quodam exordio.Dionyſius Platoni . legitima & conſueta ratione in his præfatus:nihil deinceps prius ait, quàm quòd in Siciliam pro noſtra voluntate veneris . Primum quidem de Dione ita fiet vt ipſe volueris. Voles autem,vt arbitror,moderata:atque ego concedam . At verò niſi veneris,nihil impetrabis eorum,quæ pro Dione optas: neq; in rebus aliis,neque in iis quæ ad perſonam ſuam ſpectantia in primis deſideratis . Hæc ita ſcripſit . Cætera verò prolixa forent:neque ſatis opportuna relatu. Venerunt aliæ quoque epiſtolæ ab Archita aliiſque Italis & Tarentinis , laudãtes in Dionyſio ſapientiæ ſtudium.prætereà his addebãt:niſi proficiſcerer amicitiam illam quam ipſis cum Dionyſio conflaueram:neque paruam quidem quãtum ad ciuilia ſpectat, me omnino calumniis ſubiecturum. Cum igitur eo tempore ſic accerſirer,aliis quidem ex Sicilia atque Italia me trahẽtibus, aliis verò precibus Athenis quaſi me impellentibus,ratióque mihi dictaret non decere Dionem Tarentinoſque hoſpites & amicos prodere:atq; mihi ipſi ſuccurreret, nõ eſſe mirum

ſiquis

ſiquis ingenioſus iuuenis cùm prius ſermones de rebus magnis audire noluerit, mutata deinde ſententia ardore quodã vitæ optimæ accendatur: oportereq; ipſum euidenter arguere, vtram in partem declinet: nec ipſum prodere:nec meipſum cauſam illi præbere tantæ vituperationis ſuæ:ſi modò res eius reuera, ita vt fertur, ſeſe habeant: harum inquam rationum patrocinio protectus, iter ingredior multa quidẽ timens, multaque fore diuinans, nec rectè quidem vt videtur. Profectus deniq; ſum tertio ſub ſeruatore. Id enim reuera cõſecutus ſum:nam rurſus feliciter ſum ſeruatus. Atque horum poſt deum Dionyſio habeo gratiam. quoniam cùm plerique me interficere cuperent, reſtitit ipſe:partémque aliquam pudoris ſui meis in rebus exhibuit. Cùm itaq; ad eum perueniſſem, operęprecium in primis fore cenſui: hoc ipſum examinare:vtrum reuera Dionyſius amore philoſophiæ accenſus velut igne flagraret: an vanus de eo rumor Athenas vſq; fuerit peruagatus. Eſt modus quidam experientiæ circa hæc ſumendæ:non ingeneroſus ille quidem, ſed tyrannis reuera conueniens, his præcipuè qui plurimos iam audiuerint. quòd quidem ego ſtatim veniens perſenſi prorſus Dionyſio contigiſſe. Oſtendendum eſt vtique illis quàm magna res philoſophia ſit: quantoque ſtudio egeat: & quantis laboribus cõparetur. Qui igitur hæc audiuerit, ſi reuera ſapiẽtiam amet, eiq; natura cognatus atque ipſius poſſeſſione ſit dignus, quaſi qui diuinus ſit, viam ſibi mirabilẽ eſſe putat oſtenſam, pérque eam ſibi omni conatu exiſtimat gradiendum, alitérque facienti viuendum eſſe nõ cenſet. Itaque ſeipſum atq; etiam huius viæ ducem impenſius cohortatur: neque prius deſinit, quàm vel finem omnium fuerit conſecutus, vel ſaltem eã ſibi comparauerit facultatem: per quam ipſe ſe iam ſine duce ad terminum perducere valeat. Hæc igitur atque eiuſmodi rationibus ille conſiderans, per vniuerſam vitam, quicquid omnino agat, ante omnia eſt philoſophiæ ſemper intentus: victuq; quotidiano vtitur quò maximè queat ingeniũ & memoriam & iudicium conſeruare: ſeſe ſobrium præſtans, cõtrariumq; huic victum ſemper odio habens. At verò qui nõ

E ſunt

ſunt reuera ſapiētiæ amatores, ſed opinionibus duntaxat extrinſecus colorati, inſtar eorum qui ſub ſole vruntur atq; colorātur, cùm audiuerint quot diſcenda ſint, quāto labore, quæ quotidiani victus temperantia philoſophiæ ſtudiis neceſſaria, rem protinus ſibi duram impoſſibilémque rati, vt operā dent, adduci non poſſunt. Plerique verò ſibimet perſuadent, ſufficienter ſe omnia iam audiuiſſe, neque ſtudio prorſus vllo vlterius indigere. Hæc vtique faciendi periculi ratio perſpicua eſt & minimè fallax aduerſus eos, qui proſequi præ mollitie nequeunt: vt crimen in præceptorem reiicere nunquàm poſſint: ſed ipſi iam ſeipſos ad ea quæ philoſophiam decent peragenda redarguant vt impotentes. Hac vtique examinis ratione apud Dionyſium tunc vſus ſum: cuncta verò nec ego percurri, neq; Dionyſius requirebat. Nam erāt permulta & maxima, in quibus ſe ſatis doctū ob ea quæ ab alijs audiuerat, exiſtimari ſtudebat. Audio verò ipſum de his quæ tunc audiuit ſcripſiſſe poſteà, quaſi artem propriam componentem: cùm nihil tamen horum reuera ipſorum ineſſet, vt equidem audio. De his verò ego nihil certi ſcio. Alios tamē quoſdam noui de rebus eiſdē ſcripſiſſe: quicunq; verò hi fuerint, ne ipſi quidem ſeipſos cognouerunt. Tantū verò dicam de his omnibus qui aut ſcripſerunt, aut ſcripturi ſunt, ſe ſcire affirmantes quæ ſint ea quæ ipſe tanq̃ ſeria ſtudioſè meditor, ſiue à me ſiue ab alijs audiuerint, ſiue tanquàm inuētores ipſi fuerint, nihil eos ipſa de re meo iudicio, percipere poſſe: nec enim de ipſis ſcripſi vnquàm, neque ſcribam. Id nanq; nullo pacto verbis exprimi poteſt, quemadmodum cęterę diſciplinæ: ſed ex diuturna circa idipſum conſuetudine, vitæque ad ipſum coniunctione: ſubitò tandem quaſi ab igne ſcintillanti lumen refulgēs in anima ſeipſum iam alit. Atqui tantū equidē ſcio: Videlicet ſcripta à me vel dicta optimè dicerētur, malè verò non ſcripta minimā mihi afferrent moleſtiā. Quod ſi ſcriptis vel voce proferēda mihi in vulgū viderētur: quidnā pulchrius nobis in vita fieri poſſet, q̃ rē valde vtilē hominib⁹ afferre, atq; naturā omnibus proferre in lucē? At verò ſtudiū in his edēdis, vtile eſſe nō reor hominibus, niſi admodū paucis.

cis: qui videlicet exiguis antè veſtigiis demõſtratis,ad inueniendũ ipſi ſagaces ſint. Alios verò partim contemptu nefario,partim elata ſpe vanaq; impleuiſſet: quaſi præclara quędam iam didiciſſent. Proinde longiora de ipſis dicere cogitaui. Fortè enim ſi hæc dicantur,nonnihil de his quæ dico clarius apparebit. Eſt nanque ſermo quidam verus, obſtans illi qui de rebus eiuſmodi nihil omnino audet ſcribere: ſæpe quidem à me aliâs dictus,& nunc,vt videtur,dicendus. Vnicuique ipſorum quæ ſunt,tria ſunt, ex quibus ſcientiam fieri neceſſarium ſit. Quartum ipſa ſcientia eſt. Quintum verò oportet ipſum ponere quod quidẽ cognoſcibile, id eſt,quod agnoſci poteſt, atque verè exiſtit, horum vnum eſt nomen: ſecundum oratio ſiue ratio quædam: tertium ſimulacrũ: ſcientia quartum. De vno quouis igitur accipe, cupiens quod modò dictum eſt diſcere, déque omnibus ſimiliter cogita. Circulus aliquid dicitur: cui nomen id eſt quod modò pronunciabamus. Sequitur autem eius oratio ſiue ratio quædam ex nominibus verbiſque compoſita. Quod enim ab extremis ad medium æqualiter vndique diſtat, illius ratio eſt: quod rotundi & circumferentiæ & circuli nomine deſignamus. Tertium verò eſt quòd pictus circulus ſit vel delectus,aut torno factus vel deſtructus. Quorum nihil ipſe circulus circa quem hæc ſingula ſunt, patitur: vtpote aliud quiddam exiſtens. Quartum autem ſcientia eſt & intellectus,atq; vera circa hæc opinio. Hoc rurſus totũ tanquàm vnum eſt ponendum: quod nec in vocibus nec in corporum figuris eſt, ſed animis. Ideóque manifeſtum eſt, aliud eſſe quàm ſit ipſa circuli natura, rurſuſque aliud quàm tria illa quæ ſuprà diximus. Horum verò ex numero, intellectus, cognatiône,ſimilitudinéque quinto proximus hæret,cætera remotiora ſunt. Idem quoque de recta & curua dici poteſt figura, atque colore: déque bono & pulchro & iuſto: rurſus de quocunque corpore, vel manu facto vel naturali, ſiue igni, ſiue aqua, cæteríſque huiuſmodi: ſimiliter de omni animali, ac de moribus animorum, atque de actionibus paſſionibuſque vniuerſis. Niſi enim quis in his illa

quatuor quodammodo capiat,nunquam ſcientię circa quintũ perfectè particeps erit.Proinde illa non minus quale quid ſit vnumquodque,quàm quid ſit aggrediuntur oſtẽdere:propter rationum debilitatem.Quapropter nemo mentis compos audebit vnquam in idem atque id quidem immutabile, referre quæ ab ipſo intelliguntur atque quatuor illa. Quod vtique patiuntur,quæ deſignantur figuris. Id verò quod nũc dicimus,rurſus eſt conſiderandũ. Sane circulus quilibet horum qui inter hominum manus vel pinguntur vel torno fiũt, plenus contrarij eſt ad quintum. Recti nanque vndequaq; ſit particeps.Ipſum verò circulũ affirmamus neque minus neq; magis aliquid: id eſt,nihil omnino habere in ſe naturæ contrariæ.Præterea nullius horum nomen firmitatẽ dicimus vllã habere.Nihil enim prohiberet,quę nunc rotũda nominamus,recta vocari: rectáque rotunda:nec firmitatem vllã maiorem fore nominibus in contrarium permutatis.Eadẽ quoque de oratione ratio eſt: cùm ex nominibus verbiſq; componatur nullam omnino habentibus firmitatem. Multipliciter rurſus probari poteſt,nullum horũ quatuor certum firmúmque eſſe.Maximum verò omnium,quod paulò ante dicebamus: quòd cùm duo ſint,eſſentia, & qualitas: quando animus non quale, ſed quid ſit quærit: niſi quodlibet horum quatuor quæſitum prius ab anima tam ratione quàm affectu, denique ſenſibus bene diſcuſſum, per omnia quæ dicuntur atque oſtenduntur euaſerit: omni ambiguitate & obſcuritate,vt ita dixerim,omnes implebit. In quibꝰ igitur haudquaquàm conſueti ſumus ob prauam educationem verum perquirere,ſed ſatis nobis factum putamus ſi appoſita ſimulacra attigerimus, minimè deriſui ſumus inuicem interrogati interrogantibus,potentibus duntaxat quatuor illa diſcutere atque arguere.Vbi verò neceſſitas cogit quintũ oſtendere quiuis eorũ qui poſſint ſubuertere atq; retractare,peruincit: facitq; vt qui exponit ſermonibus vel literis vel diſputationibꝰapud audiẽtiũ multos nihil eorũ quęvel dicere vel ſcribere aggreditur,intelligere videatur. qua in re ſæpe ignoratur nõ animũ ſcribentis vel dicentis redargui,ſed naturã potius cu-

iuslibet

iuſlibet illorũ quatuor ſe male habentis. Traductio verò per omnia illa ſurſum deorſumq; in vnũquodq; diſcurrẽdo perueniens, vix tandẽ ſcientiam parit intrinſecus: ſcientiã, inquam ipſius quod naturaliter bene affectum eſt in animo ad ipſum quoq; naturaliter bene affecto. At ſiquis male affectus ſit natura, qualis naturaliter animæ habitus ineſt multis, tum ad illa quæ diſcenda ſunt, tum ad mores, corruptiq; illi ſunt, ne Lynceus quidẽ, vt eiuſmodi animus videat, efficere poſſet. Atque vt ſummatim dicam, neque acumen, neque memoria faciet vnquam, vt qui rei ipſius qua de agitur, non eſt cognatus, ipſam inſpiciat. Principium etenim in habitibus alienis non ſortitur. Quamobrem quicunque iuſtis aliisque quotcunque ſunt pulchra, non ſunt apti naturâ atque cognati, licet alij ad alia ingenioſi ſimul & memores: rurſus quicunq; cognati ſunt quidem, ſed hebetes & memoria parum validi: nunquàm ad ſummum diſcendi veritatẽ peruenient vel virtutis, vel vitij. Neceſſe enim eſt ea ſimul perdiſcere, & falſum ſimul & verum totius eſſentiæ cum omni exercitatione atq; longitudine temporis: quod & ab initio dixi. Poſtquàm verò ſingulatim ipſorum nomina, rationes, viſusq; & ſenſus agitata inuicem tritaque fuerint, benigniſque reprehenſionibus redarguta, & abſque inuidia interrogando reſpondendoque diſcuſſa, vix tandem refulget circa vnumquodq; prudentia atq; intelligentia, ad ſummum omnino pro humana facultate cõtendens. Quamobrẽ permultũ abeſt, vt vir ſtudioſus de iis quæ reuera digna ſunt ſtudio, ſcribens, hominibus, ſe ſimul & ſua inuidiæ ambiguitatique ſubiicere debeat. Vno verò ex his ſermone id intelligere licet: quãdo videlicet qui alicuius ſcripta cernens, ſiue legũ latoris in legibus, ſiue in quibuslibet aliis aliorum, animaduertat illa non eſſe illi tanquàm omnino ſeria ſtudioſiſſimè pertractata: ſiquidem ſit ipſe ſtudioſus. iacent autem inter ſua in regione pulcherrima. Sin autem reuera ipſi hæc tanquàm ſeria ſtudioſè literis tradita ſunt, dij quidẽ minimè, ſed homines mẽtem eripuerunt. Hanc vtique fabulam digreſſionẽq; quicũq; ſequetur, planè intelliget, ſiue Dionyſius aliquid de ſummis

& primis naturæ ſcripſerit, ſiue quiuis alius aut minor aut maior, nihil eum ſyncerum audiuiſſe vel didiciſſe eorum quę ſcripſit, vt mea fert opinio. Alioquin pariter atque ego ipſa veneratus fuiſſet, neque auſus fuiſſet vnquam temerè edendo abſurditati indecentiæque ſubijcere. Neque verò quaſi in memoriæ ſubſidium illa ſcripſit. Non enim hac in re memoriæ diffidendum: ſi id ſemel animo fuerit cõprehenſum. Nã id totum breuiſſimè omnium eſt collectum. Fortè verò turpi quadam ambitione id fecit: vel tanquàm ſua hęc aſſerens, vel tanquam particeps diſciplinæ, qua indignus erat, gloriam quęrens. Verùm ſi ex vna duntaxat congreſſione id Dionyſio contigit, eſſet id forſan concedẽdum. Qualis autem fuit? Prò Iupiter, inquit Thebanus. Percurri equidem hæc illi, eo quo dixi modo, ſemelque tantum: poſteà verò nunquàm. Poſt hæc autem conſiderandũ eſt, ſicui cura ſit inuenire eius quod nobis circa illa accidit, cauſam: cur videlicet & ſecundo, & tertio, & ſæpius ea non pertractauimus: Vtrum Dionyſius, ipſis ſemel duntaxat auditis, adeò ſufficienter ea ſe ſcire putauerit ſatíſue norit ſiue inuenerit ipſe, ſiue ab aliis antè didicerit: an friuola quæ dicebantur exiſtimarit. An fortè pręter hæc tertium quiddã acciderit: videlicet vt ipſa haud ſuis æqualia viribus, ſed maiora cenſuerit: ac reuera ſe minimè idoneum eſſe qui ſub prudentiæ virtutíſque diligẽtia viuat. Si enim friuola exiſtimaſſe dicatur, multis certè teſtibus pro cauſa noſtra contra pugnabitur: qui in rebus eiuſmodi iudicandis longè maiorem quàm Dionyſius auctoritatem habeant. Quod ſi inueniſſe vel didiciſſe, atque ipſa quidem digna videri, quæ liberali animo in diſciplinam adhibeantur, quis non id mirum putet, Dionyſium ſic affectum horum aliquãdo ducem & auctorem tam facilè contempſiſſe? Quo autem pacto contempſerit, iam dicam. Profectò non multò poſt hoc tempore patrimonium Dionis, quod prius eum liberè poſſidere, fructusq; inde percipere permittebat, iam vetuit omnino per eius procuratores attingi: pecuniasq; vt conſueuerant ad ipſum in Peloponneſſum mitti: quaſi epiſtolæ illius prorſus oblitus, quã mihi ſcripſerat. Aſſerebat enim res illas

non

non Dionis eſſe,ſed filij: qui cùm eſſet ex ſorore nepos,cum ex lege ſub tutela ipſius eſſe. Hæc igitur vſque ad illud tempus acta fuerunt,quę ego conſiderans iam planè perſpiciebã quo pacto erga philoſophiam Dionyſius fuiſſet affectus,cõturbaríque licebat ſiue ſponte ſiue inuitè. Erat iam tunc æſtas: & frequenter nauigabatur: videbaturque mihi nõ tam de Dionyſio quàm de meipſo conquerendum, & de his qui me impulerant vt in arctum Scyllæ tertiò deuenirem, Charybdimque remetirer pernicioſam. Compulſus itaque ſum Dionyſio dicere,non poſſe me vllo modo apud ſe fore Dione tam ignominioſe contempto. At ille me conſolabatur,rogabatque vt manerem,non putans ſibi honeſtum,ut ego ipſe tam cito horum à ſe factorum nuncius irem.Cùm verò mihi manendum perſuadere non poſſet, ipſe mihi ſe paraturum ait,qui & quo pacto me deferrent.Ego autem in tranſmiſſoriis nauigiis traiicere conſtitueram: omnia eſſe perferenda ducens ſi abire me prohiberet. quippe cùm manifeſtè ipſe nulla Dionyſium iniuria afficiens, ab eo iniuria affectus fuiſſem. At ille cùm me nullo modo manere velle cognoſceret, quò nauigationem tunc meam impediret, talia machinatus eſt. Poſtridie ſermonem ad me habuit gratioſum atque probabilem. Mihi & tibi, inquit, Dio Dionisque res,quatenus diſcordiæ noſtræ cauſam præbent, tollantur è medio. Dioni equidem tui gratia hæc faciam. Decerno Dionem recipientem ſua habitare in Peloponneſſo,non tanquam exulem, ſed tanquàm cui liceat huc proficiſci, quando illi & mihi vobíſque amicis communiter videatur: dummodo nullam mihi iniuriam faciat. Huius autem rei fideiuſſores mihi fore te familiaréſque tam tuos quàm Dionis qui hìc habitant. Dionem quoque ipſum id vobis obſeruaturum,ſufficienter confirmare debere. Pecuniæ verò omnes quas ille acceperit, in Peloponneſſo & Athenis deponantur penes quos vobis videtur. Harum quidem pecuniarum fructus accipiat Dio, ſed ipſas tollere niſi vobis concedentibus nequeat. Non enim confido, ſi pecunias ſuſceperit, eum mihi fidem ſeruaturum, cùm non paucæ fu-

turæ:

turæ ſint. Maiorem verò tibi tuiſque habeo fidem. Conſidera igitur an tibi hæc placeāt: maneque horū gratia hîc annū. quo peracto, ſuſceptis his pecuniis abibis. Dionem equidem ſcio magnam tibi gratiā habiturum: cùm hæc ſibi perfeceris. Cum igitur hæc audiſſem, quanquam ægrè omnino ferebam, reſpondi tamen hac in re me conſultaturum, tempusque reſpondendi in craſtinum ſumpſi. Atque in hoc conſentientes tunc diſceſſimus. Conſultabam itaque poſthac ipſe mecum valde quidem ambiguus. Occurrebat autem quaſi conſilij dux prima mihi eiuſmodi ratio. Age vtique, & ſi Dionyſius nihil eorum quæ promittit, ſeruare cogitat, ſi tamē abeunte me, per ſe ac per amicos probabiliter ad Dionem ſcribat, quæ nunc mihi dicit, ſe quidem obtuliſſe vltro, me verò noluiſſe, rèſque ſuas penitus neglexiſſe. Præterea his addebam. Si Dionyſius me nolens dimittere, ideóq; nauigium nautasque non det: immo facilè cunctis ſignificet, velle me ipſo nolente diſcedere: quíſnam me naui aſportare ex ædibus ipſius Dionyſij audeat? Habitabam equidem, nequid deeſſet incommodi, in ipſis qui circa ædes erant, hortis. Vnde ne ianitor quidem niſi iubente Dionyſio egredi permiſiſſet. Quod ſi annum permanſero, habeo equidē quid Dioni ſignificem, notúmque faciam in quibus ſim conſtitutus, quídve agam. Ac ſi Dionyſius nonnihil eorum quæ promittit, ſeruauerit, opera tolerantiaque hæc mea non omnino deridenda videbitur. patrimoniū nanq; Dionis non pauciorū quàm centum talentorum, ſiquis rectè æſtimare velit, cenſebitur. At verò ſi ita res cadant vt eas veriſimile eſt caſuras, quò me vertam neſcio. Veruntamen fortè neceſſe eſt me annum adhuc tolerantē machinationes Dionyſii re ipſa pro viribus redarguere. Cùm ita mecum conſultauiſſem, ſequenti mox die ad Dionyſium retuli, videri mihi manendum. Sed addidi: ne exiſtimaret me poſſe apud Dionem prorſus omnia quaſi dominum, ideoque operæpretium eſſe vt vnà mecum ipſe quoque ad eum ſcriberet, ſignificans hæc noſtra conſilia, atque interrogans vtrum ſibi hæc ſatisfaciant, néc ne: & nunquid aliud præter ea quiddam exigat. Idque quàm

quàm primum,inquam,ſcribēdum eſſe.Interea verò nihil in re Dionis ab eo noui eſſe tentandū.Hæc inter nos dicta ſunt. In his fermè,vt nunc dico,conuenimus.Poſt hæc autem cùm iā naues abiiſſent: ideoq; nulla mihi foret vlterius nauigādi facultas:Dionyſius quaſi nōnihil prętermiſſi reminiſcēs,dimidia,inquit,bonorū Dionis pars pro filio,iure manere debet:dimidia verò ad Dionem mitti:hanc ergo vendi curabo. Qua vendita, pecuniarum dimidium tibi tradam , quod ad Dionem perferatur:reliqua verò pars penes nos pro filio reſeruabitur. ita enim ius ipſum exigit. His ergo illius dictis percuſſus,ridiculum putaui amplius ea de re loqui. Dixi tamen decere nos expectare à Dione reſponſum , atque rurſus hæc ipſa ad illum reſcribere . At ille poſt nimis audacter patrimonium Dionis totum quanto libuit pretio,& quo pacto hæc & quibus placuit vendidit. Mihi verò ea de re verbum omnino fecit nullum. at ego ſimiliter poſthac de re Dionis nihil vlterius locutus ſum.quippe cū nihil amplius me profecturum exiſtimarem.Hactenus hac ratione & philoſophiæ & amicis auxilium præſtiti. Poſt hæc autem ego & Dionyſius ita viximus,vt ego quidem ſemper extra ſpectarem,quaſi auis quædam alicunde cupiēs euolare:ille verò aſsiduè, quo pacto me cohiberet machinaretur,de rebus quidem Dionis cōcedens nihil.In cæteris tamen negotiis per vniuerſam Siciliam amicos inter nos eſſe fatebamur. Eo autem tempore Dionyſius veteranis militibus ſtipendia minuere tentauit, præter parentis cōſuetudinem. Irati verò milites in vnū cōuenerunt:neque id ſe toleraturos comminabātur.Itaque ille clauſis arcis ipſiꝰ portis,coercere illos conabatur.At illi repentè aduentarunt ad mœnia,clamorem quēdam barbarum ac bellicum attollentes. Quo metu conterritus Dionyſius, cuncta illis cōſueta, atque etiam plura cōfluentibus illis cōceſſit.Rumor autem fuit Heraclidē tumultus omnis cauſam extitiſſe. Quod Heraclides quidem perſentiens clam fugam arripuit.Dionyſius verò cùm illum capere affectaret, neque inueniret,Theodotem ad ſe in hortos accerſiuit. Eram fortè tunc & ipſe in hortis perambulās.Cætera quidem,quæ inter

BIBLIOTECA NAZ. ROMA

illos tractata ſunt, neque ſcio, neque dum colloquerentur, audiui: ſed quæ me præſente inquit Dionyſio Theodotes & noui & memini. O Plato, ait, Dionyſio ſuadeo huic, ſi Heraclidem huc adducere potero, criminibus in ſe delatis reſpõſurum: ac ſi nolit deinde eum Dionyſius in Sicilia permanere, ſaltem permittat vxorem filiumq; ſuſcipere, atque in Peloponneſſum abire: ibique habitare nihil ibi moliente͂ contra Dionyſium, & bonorum quæ hic poſſidet, fructus percipientem. Hac ergo fiducia Heraclidem iam vocaui: atq; iterum vocabo. Siue igitur ex prima vocatione, ſiue ex ſecunda huc ille venerit, cum Dionyſio cõſtituebam rogabámq; nequid mali Heraclidi inferatur vel extra vrbe͂ vel in vrbe. tantum verò ſi videbitur, extra fines mittatur: donec aliter Dionyſio videatur. Hæc inquit Dionyſi, concedíſne? Concedo reſpondit, neque etiam ſiquando in ædibus tuis appareat, aliud quicquam mali eſſe paſſurum. Sequenti verò die in ipſo crepuſculo Eurybius & Theodotes ad me mirum in modũ perterriti conuolarunt. Confeſtimque Theodotes, ô Plato, inquit, affuiſti heri conditionibus, in quibus de Heraclide Dionyſius mecum tecúmque conuenit. Affui inquam. At ille: nunc, inquit, diſcurrunt ſatellites ad Heraclidem comprehe͂dendum; atque periculũ eſt, ne ille prope alicubi ſit. Sequere ergo nobiſcum omni ſtudio ad Dionyſium. Iuimus itaque: & ingreſſi ad ipſum, illi quidem ſilentio ſtabant lachrymantes: ego verò inquam, vere͂tur hi, Dionyſi, ne tu contrà quàm heri conuenerit, noui quicquam agas aduerſus Heraclidem. Nam videtur ille mihi prope alicubi diuertiſſe, manifeſtéq; adeſſe. Dionyſius verò his auditis exarſit in iras, in variosq; ſe mutauit colores, quales ira conſueuit afferre. Et Theodotes apud pedes eius procumbens, manu eius apprehenſa multis cum lachrymis, ne quid tale faceret deprecabatur. Tũc ego ſermonem ſuſcipiens eum cõſolaturus: Bono ſis animo, inquam, ô Theodotes. Non enim aliter facere audet Dionyſius quàm heri promiſit. At Dionyſius tyrãnico nimiũ vultu me intuitus: Tibi, inquit, promiſi nihil, ſiue magnum ſiue paruum. Immo verò per deos, inquam, promiſiſti non factu-

ctum.

ctum te hæc ipſa, quæ nunc ne facias hic deprecatur. Hæc ego locutus egredior. Poſt hæc Dionyſius quidem Heraclidem capere conabatur. Theodotes autem hæc per nuncios illi ſignificans vt fugam arriperet, admonuit. Miſerat quidem Dionyſius & Tiſiam quendam cum ſatellitibus, iubens paſſim Heraclidem inſequi. Sed ille, vt fertur, anticipans & paruo quodam diei ſpatio ſatellites deuitans, intra Carthaginienſium fines ſe recepit. Iam verò ex inimicitiis cōtra me exortis probabilem Dionyſius occaſionem, quam per inſidias diu captauerat, ne videlicet ad Dionem pecuniæ mitterentur, aſſecutus fuiſſe videtur. Ac primum quidem ex arce me amiſit, occaſionem præferens quòd mulieres ſacra decem dierum, in quibus habitabam hortis eſſent factura. Itaque me per eos dies extra arcem apud Archedemum manere iuſſit. Interea Theodotes me ad ſe vocans, multa circa ea quæ tunc facta erant, de Dionyſio conqueſtus eſt. Dionyſius verò cùm audiſſet ad Theodotem me profectum fuiſſe, nactus & hanc rurſus occaſionē cōtra me odij priori ſimilē, miſit ad me, qui percontaretur, nunquid apud Theodotē vocatus aliquando fuiſſem. Atque ego adfuiſſe liberè confeſſus ſum. Tunc ille: Iuſſit ergo, inquit, Dionyſius me tibi edicere, non rectè facere te: quòd Dionem Dioniſq; amicos pluris quàm ipſum ſemper æſtimes. Hæc dicta fuerūt. Nec vnquam poſthac me in ſuas ædes vocauit, quaſi manifeſtè Theodotis, Heraclidiſque amicum: ſibi verò inimicum: ac propterea infenſum, quòd res Dionis iam omnino periſſent. Habitabam deinde extra arcem inter milites mercede conductos. Adeuntes verò me, & alii quidam, & miniſtrorum aliqui Athenienſes patria, ſignificarunt calumnias aduerſus me inter milites fuiſſe diffuſas. Prætereà quoſdam comminatos eſſe, ſicubi me nanciſcantur interfecturos. Excogito igitur euaſionem eiuſmodi. Mitto Tarentum ad Architam, alióſque amicos, ſignificās in quo eſſem diſcrimine cōſtitutus. Illi verò occaſionē quandā legationis patrię nomine excogitātes, Salmiſcū eorū vnū, vnà cū naui ordinis triginta remorū mittūt.

Qui veniens ad Dionyſiũ,rogauit vt me omnino pro volũtate mea ſaluum abire permitteret.Ille autẽ aſſenſus, me dimiſit commeatum præbens. Pecunias verò Dionis neq; ego petij:neque quiſquam dedit.Poſt hæc cùm in Pelopõneſſum perueniſſem,ibiq; offendiſſem Dionem ludos ſpectantẽ Olympiacos,quæ facta fuerant,enarraui.Ille verò Iouem teſtatus, ſtatim mihi meiſque propinquis & amicis edixit:ſe pœnas à Dionyſio exacturum: tum quòd me illic hoſpitem decepiſſet: ſic enim ille & dixit & ſenſit:tum quòd ipſum iniuſtè admodum expuliſſet. Hæc ego audiens, ſuaſi vt ad hæc ſi videretur,amicos alios conuocaret. Me autem quoniã & ſua & aliorum opera quaſi violenta impuliſſent in Dionyſii familiaritatem,habitationis,victus, ſacrorum communione aſtrictum,putarent quaſi medium quendam,æquúmq; vtrinq; eſſe debere: præſertim cùm iamdiu multis apud Dionyſium me calumniantibus quaſi tecum ipſi tyrannidiq; eius inſidiantem, ipſe non occiderit quidem, ſed reueritus ſit. Ad hæc ætatem meam rebus bellicis ineptam eſſe addidi: ſimulque medium quendam me inter eos eſſe, ſiquando conciliatore quodam opus ſit, qui reſarcire optantibus amicitiam poſſit. Quandiu verò odijs certabitis, ad hæc tanquàm propugnatores alios aduocabitis. Hæc ego inquam, perosus errorem fortunámq; in Sicilia mihi aduerſam. Quoniam verò illi rationibus meis non obtemperauerunt, omnium quæ ſequuta ſunt malorũ ipſimet ſibi cauſam præbuere. Profectò ſi Dionyſius res Dioni ſuas reſtituiſſet,vel potius ſi omnino placatus fuiſſet,nihil prout cõditio fert humana,accidiſſet aduerſi.Nam Dionem quidẽ pro voluntate mea,& conſilio,& auctoritate facilè continuiſſem. Contrà verò nunc, in ſe inuicẽ impetum faciẽtes omnia calamitatibus impleuere,Dio certè eandem habebat voluntatem , quam ego dicerem & mihi & alijs quicunq; moderati ſunt habendã eſſe. Videlicet vt poteſtas vel propria,vel amicorum,vel ciuitatis optetur,quo in ipſis honoribus & potentiis quis cõſtitutus prǽſertim in maximis,ſe & ſuos & patriam beneficijs iuſtis afficiat.Neq; verò id fit,ſiquis ad id duntaxat incumbat, vt diuitijs ſe amicoſq;

eoſque,& vt libet ærarium expleat per inſidias crudeliúmq; coniurationes: ipſe pauper videlicet impotens ſe continere, ſed præ animi anguſtia voluptatibus ſuccumbens: præterea opulentos homines tanquam inimicos decernẽs trucidet, rapiatq; pecunias: atque interea ſocijs, familiaribusq; edicat, ſibi quidem in his, cùm ſit egenus, ſuccenſendũ non eſſe. Eodem modo ſiquis ſimiliter ciuitatem ſuam beneficiis afficiẽs honoretur ab ipſa: dum multis res paucorum ciuium per ſua decreta diſtribuit: vel ſiquis magnæ præſidens ciuitati pluribus minoribusque ciuitatibus imperanti pecunias minorum ciuitatum iniuſtè attribuat ſuæ. Hoc enim pacto, neq; Dio, neque alius vnquam ſponte ſua ad potentiam progreditur pernicioſam & ſibi & poſteris perpetuò futurã. Prudens verò ad conſtituendam accedit Rempub. legesque condendas iuſtiſſimas atque optimas: & id quidem abſque cædibus, expulſionibusq; ciuilibus. Quæ modo cùm ageret Dio conſtituens pati prophana potius quàm facere, cauens quoque ne ipſe pateretur, cecidit tamen cùm iam ad ſummum ſuperandorum hoſtium perueniſſet. Neque mirum alicui quod accidit Dioni, videri debet. Pium enim virum temperatúmq; & prudentem omnino quidem in rebus eiuſmodi impij nunq̃ fallunt. Sed neq; mirandum eſt ſi idem ipſi, quòd probo gubernatori forſan acciderit: quem futura tempeſtas haud admodum latet: ſed inſueta & idcirco improuiſa tempeſtatum magnitudo latere poteſt: ac vi latendo ſubmergere. Hoc vtique modo Dionem ſors aliquantum feſelliſſe videtur. Quod enim mali eſſent, eum non latebat: quámuis quàm profunda eſſet in eis inſcitia & iniquitas voracitasque, latuerit. Qua quidem in re deceptus occubuit, Siciliam incredibili dolori ſubiiciens. Quæ igitur poſt hæc quæ narrata ſunt vobis cõſulo, hactenus quidem dicta ſint. Quibus autẽ de cauſis ipſe in Siciliam quaſi compulſus redierim, oſtendere arbitratus ſum oportere, ne cui reuerſio mea abſurda, ac præter rationẽ ſuſcepta videretur. Quãobrẽ ſi cui quę nũc dixi probabiliora viſa ſunt, ac ſufficiẽtes extitiſſe occaſiones cur ita fieret, videantur: ſatis quidẽ ſufficienterque iã fuiſſe dictũ putabimus.

PLATO Dionis propinquis & amicis:
Epiſtola 8.

QVA potiſſimum viuendi ratione proſpere ſuccedāt res: reuera conabor vobis pro viribus enarrare. Spero autem non vobis ſolùm, quę in rem veſtram ſint, me conſulturum: quamquam vobis quidē maximè: ſed & omnibus qui ſunt Syracuſis: tertiò inimicis etiam veſtris & hoſtibus: præterquàm ſiquis illorum impio ſeipſum ſcelere polluit. Hæc enim inſanabilia ſunt, neque expiare vnquam hæc quiſquam poſſet. Conſideratè verò quod in præſentia dicam. omni iam veſtrū circa Siciliam omnem diſſoluta tyrannide, conſilium atque ſtudium in his verſatur. Nempe alij quidem affectant tyrannidem iterū ſuſcitare: alij tyrannidis memoriam omnem prorſus extinguere: conſilium verò in eiuſmodi rebus apud multos rectum vbique videri ſolet: ſi ita res conſtituantur, vt hoſtes quammaximis afficiantur malis: amicis autem beneficij plurimum afferatur. At verò nequaquam id facile eſt, vt qui multa aliis inferunt damna, ipſi non multa viciſſim ab aliis patiantur. Neque nunc opus eſt horū exempla longè perquirere: quippe cùm quæ nuper in Sicilia acciderunt, ſatis exemplo nobis eſſe poſſint. Cūcta enim ſic accidiſſe videntur, dum alij quidem inferre mala: alij verò repellere & vlciſci contenderent. In quibus enarrandis idonei aliorū magiſtri vbiq; eſſe poteſtis. Vt ī his ergo percipiēdis nulla ferme ſit difficultas. Quæ verò aut cūctis tam inimicis quàm amicis vtilia ſint, aut ſaltem quæ his quamminimum obſint, hæc certe ipſa, nec facilè eſt perſpicere, neque poſtquàm perſpexeris, ad votum perficere. Hæc igitur conſultatio atque inquiſitio voto perſimilis eſſe videtur. Ideoque ſit nobis ipſa omnino tanquā votum & deprecatio quædam. Omnibus enim in rebus & dicendis & cogitandis principium ſemper à diis eſt ſumēdum. Votum vtique eiuſmodi abſolutum talem nobis ſignificabit rationem, quæ vobis ſimul, inimicíſque conducat. Principio ex quo tempore bellum in Sicilia geſtum eſt, familia vna cōtinuè dominata eſt: quam publicis rebus præfecerunt veſtri maiores,

maiores, in ſummo tunc periculo conſtituti, cum à Carthaginienſibus premerētur, veniſſetque res in extremum diſcrimen, ne Sicilia quæ excolebatur à Græcis, iam à Barbaris euerteretur atque deuaſtaretur. Tunc igitur Dionyſium quidem elegerunt: vt iuuenem bello ſtrenuum: qui rebus bellicis conuenientibus ſibi præeſſet: Hipparinũ verò vtpote ſeniorem, conſilio res moderari voluerunt. Atque pro totius Siciliæ ſalute abſolutam his auctoritatem concedentes, tyrannos, vt fertur, appellauerunt. Proinde ſiue quis fortunam quandam diuinam, deumque, ſiue eorum quibus commiſſa res eſt, virtutem, ſiue vtrunque vnà cum temporis illius ciuiuibus, ſalutis illius cauſam extitiſſe cenſeat: eſto id quidem vt quiſquis exiſtimat. Salus certè hoc pacto tunc illis parta eſt. Quamobrem cum ita ſe illi geſſiſſent, iuſtum erat gratiam ab illis qui ſeruati erant, referri. Siquid autem poſtea mali tyrannis ipſa munere ciuitatis abutens patrauit, habet quidem ſceleris ſui iudices: vnde & pœnas perſoluat. Sed quænam illis pœnæ ob ea quæ acta ſunt, neceſſario rectéque admoueri poſſunt? Si enim vel vos illorum vim facilè propulſare poſſetis, & abſque magnis periculis laboribusque id facere, vel illi ſe dominationem facilè recepturos arbitrarentur: haud ſanè poſſemus ea vobis quæ nunc dicturi ſumus conſulere. Nunc verò vtrique conſiderare atque meminiſſe debetis, quoties iam alterutri in ſpem prope certam perueniſtis conſequendi quod optabatis, paulum deeſſe opinantes ad cuncta pro arbitrio conſequenda. Id ipſum tamē paulum ingentium plurimorúmque malorum vbique cauſa extitit, neque dum peruenit ad terminum: ſed continuata quadam ſucceſſione, inueterati iam mali apparēti termino principium ſuboritur nouum. Eiuſmodi verò circuitus perditurus videtur tyrannicum genus ſimul atq; populare: & quantum veriſimili ratione formidandum portenditur, tota Sicilia in Græcæ linguæ obliuionem lapſura videtur, ad Phœnicum Opicorumq; poteſtatem, dominationemq; tranſlata. Quamobrem contra hæc Græci omnes omni prouidentia remedium afferre debent. Siquis igitur rectius meliusque

conſilium.

conſilium eò quòd à me dicetur, adducat in medium, meritò Græcorum amator cognominabitur. Quę verò quodámodo ſit mea ſentétia, conabor nūc liberè prorſus cōmuni ratione, legéque fretus exponere. Ego igitur perſonam mihi arbitri aſſumens, quemadmodum iamdiu conſueui, tam exercenti quàm perferenti tyrannidem communiter conſulam. Atque in primis omni tyranno: vt appellationem hāc, rémq; ipſam fugiat: atque in regnum, ſi poteſt fieri, transferat. Fieri verò poſſe, Lycurgus vir bonus & ſapiens re demōſtrauit. Is enim cùm videret genus propriū Argis, & apud Meſſenios ex regno in tyrannidem iam tranſlatum, ideóque hos populos vtroſque tam ſeipſos perdentes quàm ciuitates vtrinq; vtraſque, timens patriæ ſimul & generi remedium abhibuit, ſenatum procreans, Ephororumque magiſtratum in regni ſalutē. Quapropter tot iam ſæcula ſeruatur cum gloria: poſtquàm videlicet, lex auctoritatis plena hominum regina facta eſt, nō autem homines legum tyranni. Ad hoc ipſum in præſentia ratio mea omnes homines cohortatur, ſuadens his qui tyrānidem affectant, declinare ac fugere indefeſſo quodam ſtudio eiuſmodi fameſcentium ſtultorumque hominum felicitatem: atque ad regiam gubernationis formam pro viribus ſe transferre, legibuſq; regijs obtemperare, maximos honores ab hominibus, legibuſq; volentibus quandoque reportaturis. Qui verò omnibus viuendi præferunt libertatem, iugum verò ſeruile fugiūt tanquàm malum, ij caueant moneo: ne inſatiabili importunæ libertatis auiditate in maiorū ſuorum incidāt morbum. Quem quidē illi propterea paſſi ſunt, quòd nulli parere volentes libertatis amore intemperanter abuſi ſunt. Qui enim ante Dionyſium & Hipparinū in Sicilia gubernabāt, beatè ſibi viuere videbātur, libidinibꝰ diſſoluti, principibus imperantes. Præterea decem ante Dionyſium præfectos depoſitos, profligarunt: neminem ſecundum legem iudicantes, quò nulli ſubeſſent homini iuſtè iudicanti, aut dominanti legi, ſed omnino in ſingulis liberi forēt. Qua quidem de cauſa illis tyrannides exortæ ſunt. Seruitus enim ac libertas, ſi modum excedat, vtraque mala eſt. Si modum obſeruet,

obſeruet, vtraque bona. Moderata quidem ſeruitus eſt, quæ deo exhibetur: immoderata verò quæ hominibus. Deus quidem hominibus temperatis lex eſt: intemperatis verò voluptas. Cùm igitur hæc ita natura ſe habeant, quæ conſulo, mãdo Dionis amicis, ea Syracuſanis omnibus promulganda, ex communi Dionis meáque ſententia. Equidem vobis exponam quæ ille adhuc ſpirans locutus eſt. Quam igitur rationem quæret quiſpiam, circa præſentia, nobis Dionis conſilium affert? Hanc verò omnium primam nũc accipite. Principio leges tales ſint: quæ non ad opes pecuniáſque comparandas, neque ad libidines mentes conuertant: ſed cùm tria ſint, anima, corpus, pecunia, virtutem animi maximè anteponant: Secundo verò loco virtutem corporis virtuti animi ſeruientem: Tertio vltimóque gradu pecuniarum pretium collocent, animo, corporíque miniſtrans. Quæcunque lex hæc efficit, recta eſt, reuera beatitudinem vtentibus afferens. Locupletes verò beatos appellare, ſermo amens eſt, & infelix, mulieribus pueriſque conueniens: atque eos qui id credunt, tales efficiens. Quod autem ego nunc ad vera vos bona cohortor, ſi quæ modò dixi de legibus, deguſtetis, opere ipſo intelligetis: quæ quidem examinatio in cunctis veriſſima eſſe videtur. Receptis verò huiuſmodi legibus, cùm Sicilia in diſcrimine poſita ſit, neque ſufficienter vos ſuperetis, neque rurſus admodũ ſuperemini, iuſtum fortè atq; vtile vobis omnibus erit medium incidere, tum vobis dominationis acerbitatem fugientibus, tum aliis dominationem adipiſci deſiderantibus. Quorum maiores olim, quod maximi faciendum eſt, Græcos à Barbaris ſeruauerunt: adeò vt in præſentia liceat de Repub. conſultare. Alioquin ſi tunc perditæ res fuiſſent, neque nunc de his loqui liceret: neque ſpes vlla ſupereſſet. Nunc igitur aliis quidem libertas ſit cum regia poteſtate: aliis autem poteſtas regno ſubiecta, legibus dominantibus non alijs tantùm ciuibus, ſed ipſis etiam regibus ſi quid egerint contra leges. In his autem omnibus mente à dolis aliena atque ſana, cum dijs reges create. Primùm quidem

dem filium meum duplici gratia, mei ſcilicet gratia atque aui ſui. Ille enim ſua tempeſtate patriam à Barbaris liberauit: ego verò iam bis à tyrannis. Quorum quidem teſtes mihi vos ipſi eſtis. Secundum verò regem create eum qui idem quod & pater meus nomen habet: Dionyſii inquam filium. Atque id facite præſentis eius in patriam officii memores, piorumque eius morum, qui patre tyranno natus, patriã ſpõte liberare aggreditur, pro breuiſſima iniuſtaque tyrannide gloriã ſibi, generiq; cõparans ſempiternã. Tertiũ denique ad regnũ Syracuſanũ inuitare oportet volentẽ, ciuitate volẽte, Dionyſium Dionyſii filium, nũc exercitus hoſtium ducem. Si velit inquam, regiæ dignitatis forma contentus viuere, timens videlicet fortunæ vices: & patriam miſeratus, ſacraq; & ſepulchra maiorum: ne contentione prorſus omnia perdat, Barbaris ex patriæ infelicitate gratificans. Hos verò tres reges, ſiue illis auctoritatem eandem quam Lacedæmonii reges habent, dederitis: ſiue quid ademeretis, communi conſenſu conſtituetis tali quodam pacto, vt prius dictum eſt: atque iterum nunc audite. Si Dionyſii & Hipparini genus voluerint pro Siciliæ ſalute his calamitatibus, quæ nunc vrgẽt, finem imponere, honores ſibi totique familiæ comparantes non ad præſens ſolum, ſed in poſterum: hac inquam conditione, quemadmodum & prius dictum eſt, ad regnum vocate: & legatos quos ipſi velint concordiæ gratia, eum publica auctoritate deligite: ſiue ex veſtris ciuibus, ſiue ex alienis, ſiue ex vtriſque, tótque prætereà quot illi conceſſerint. Qui communi ſententia leges condant: atque Rempub. ita conſtituant, vt in ea reges eſſe deceat ſacrorum dominos, aliarumq; rerum quaſcunq; decet his concedi, quorum beneficia in patriam extant. Proinde belli pacíſque arbitrium habeant cuſtodes ipſi legum creati, numero quinque & triginta vnà cum populo atque ſenatu. Iudicia verò diſtincta ſint alia aliorum. Mortis quidem atque exilij auctoritas ſit penes triginta & quinque viros: & præter eos, penes alios quoſdam iudices ex illis electos, qui magiſtratibus proximè perfuncti

ſunt:

ſunt:ita vt vnus ex quolibet magiſtratu eligatur,qui optimus iuſtiſſimusq; appareat. Hi ſequēti anno de morte & carcere & exilio ſententiam ferant. Regi verò his iudiciis intereſſe non liceat: vtpote ſacerdoti: quem in ferenda,necis, carceris,exilij ſententia contaminari nefas ſit.Hæc equidem & dū viuerem,cogitabā:& nunc etiam cogito facienda: atq; tunc, cùm inimicos ſuperauiſſem vnà vobiſcū,niſi externi,furiæq; obſtitiſſent,vt decreuerā,conſtituiſſem.Proinde ſi ad votum res proceſſiſſent,colonis reliquā Siciliā repleuiſſem, Barbaris quidem ex his locis quæ nunc occupant expulſis: præterquàm ſiqui eorum pro comuni libertate contra tyrannidem pugnauerunt.Priores autem Græcorum locorum colonos in antiquas,patriasque ſedes reſtituiſſem. Hæc igitur eadem in præſentia omnibus conſulo communi conſilio deliberare & agere: atque ad hæc agenda omnes cohortari:quòd ſiqui diſſenſerint, eos communi ſententia hoſtes exiſtimare. Neque verò hæc talia ſunt,vt fieri nequeant. Quæ enim in duorum animis conſiſtunt, atque his qui conſultando perquirunt optima,mox facilèque occurrunt: ea qui impoſſibilia iudicat, non rectè ſentit. Dico autem duos, Hipparini ſcilicet Dionyſij filij,atque inſuper mei filij animos.Arbitror enim ſi hi conſenſerint, alios quoque Syracuſanos & omnes quibus patria curæ eſt,conſenſuros.Sed diis omnibus honores cū precibus offerentes,& aliis prætereà quibuſcunq; vnà cum diis vouere decet: præterea cohortantes, inuitanteſque amicos & inimicos omnino atque benigne, nolite prius deſiſtere quàm ea quæ à nobis dicta ſunt,quaſi diuina ſomnia vigilantibus ſuperuenientia, perſpicua quidem atque felicia perfectiſſimè impleatis.

PLATO Architæ Tarentino,bene agere.
Epiſtola 9.

VEnerunt ad nos Archippi Philonidiſque familiares, ferentes epiſtolam quam eis dederas,ac de rebus tuis quæ oportuit nunciantes. Publica quidem ciuitatis

negotia abſque difficultate peregerunt. Neque enim admodum laborioſa erant. Te verò narrauerunt permoleſtè ferre, quòd à publicis ciuitatis occupationibus liberari non valeas. Quod igitur dulciſſimum vitæ genus ſit agere ſua, præſertim ſi quis talia elegerit facienda, qualia tu, omnibus fermè eſt manifeſtum. Sed illud quoque te conſiderare oportet: nullum noſtrum ſibi ſoli natum eſſe: ſed ortus noſtri partem ſibi patriam vendicare: partem parentes: partem amicos. Multa inſuper pro temporum diuerſitate nobis accidere: quibus vita noſtra occupata eſt. Vocante igitur te patria ipſa ad Rempublicam gubernandam, abſurdum forſan eſſet non parere: præſertim cùm ſimul accidat, vt aditus prauis hominibus relinquatur, qui nulla ipſius quod optimum eſt ratione proficiſcuntur ad publica. De his ergo iam ſatis. Echecratis autem curam habemus in præſentia habebimusq; in poſterum: & tui gratia, & patris eius Phrynionis, & propter ipſum adoleſcentem.

PLATO Ariſtodoro, bene agere.

Epiſtola 10.

AVdio te ante alios & nunc familiarem eſſe Dionis, & per omne tempus ſapientiam morum ad philoſophiam ſpectantium in primis exercuiſſe. Nam firmitatem, fidem, ſynceritatem, veram eſſe philoſophiam exiſtimo. Aliàs verò & ad alia declinantes ſcientias & facultates ſiquis ornamēta dixerit, rectè, vt arbitror, appellabit. Sed vale iam: & in præſentibus his perſeuera moribus.

PLATO Laodamanti, bene agere.

Epiſtola 11.

SCripſimus etiam prius ad te, referre multum ad ea quæ dicis omnia, vt Athenas ipſe proficiſcaris. Quoniam verò ais te venire non poſſe, ſecundo id loco foret, ſi vel ego, vel Socrates, vt per tuas literas ſignificaſti, iſtuc nos conferre poſſemus. Verum Socrates quidem hoc tempore morbo ſtranguriæ impeditur. Mihi verò iſtuc proficiſcenti

dede-

dedecus foret: ſi illa quorum gratia me vocas, nequaquam perficerentur. Quæ quidem perfici poſſe haud admodum ſpero. Si quis autem ea omnia referre aggrediatur quorum de cauſa ita diffidam, prolixa opus erit epiſtola. Præterea per ætatem non ſatis corpore valeo ad iter conficiendum, periculaque mari terraque obeunda, qualia iter ſolet obiicere: præſertim verò per id tempus omnia iter agentibus plena periculis ſunt. Conſulere tamen tibi coloniſque poſſum, quod nunc] me referente, inquit Hæſiodus, putare quidem fallax quiddam eſſe: difficile verò intelligere. Nam ſi putant aliqui legum quarumlibet poſitione ciuitatem bene quandoque conſtitui poſſe, niſi ſit aliquis cum auctoritate præſidens ciuitati, quotidianæ omnium vitæ moderator, adeò vt ſit temperata & fortis tam in ſeruis quàm in liberis, non rectè putant. Proinde ſi ſint iam apud vos viri hac poteſtate digni, id fieret. Sinautem ad diſciplinam opus ſit aliquo: neque qui doceat, neque qui doceantur, vt opinor, apud vos ſunt: reliquum eſt, deos precari. Nam ferè quæ ante hoc tempus fuerunt ciuitates, ſic ab initio conſtitutæ ſunt: ac poſtea bene excultæ pro opportunitate magnarum rerum tum bello, tum pace, quando in huiuſmodi temporibus vir clarus & probus magnam adeptus fuerit poteſtatem. Prius autem ipſa promptiſſimè curare oportet, atque neceſſe eſt: conſiderare tamen ea qualia dico: neque temerè aggredi quaſi leuiter peragantur: cogitare verò quid commodè fieri poſſit. Vale felix.

PLATO Architæ Tarentino, bene agere.
Epiſtola 12.

MIrum eſt quanta cum voluptate commentaria abs te miſſa accepimus, eorumque auctoris ingenio delectati ſumus. Viſus quidem nobis eſt vir ipſe dignus maioribus illis iam olim ſuis. Ferunt virorum decem milia fuiſſe: qui ex omni Troianorum, qui ſub Laomedonte ſeceſſere, numero, vt fabula tradit, præſtantiſſimi fue-

ſunt. Commentaria verò quæ tu per literas à me petis, nondum abſoluta ſunt. Qualiacunque tamen ſunt, ad te miſi. De cuſtodia verò idem ſentimus ambo. Quapropter nihil cohortatione opus eſſe videtur.

PLATONIS EPISTOLARVM FINIS.